

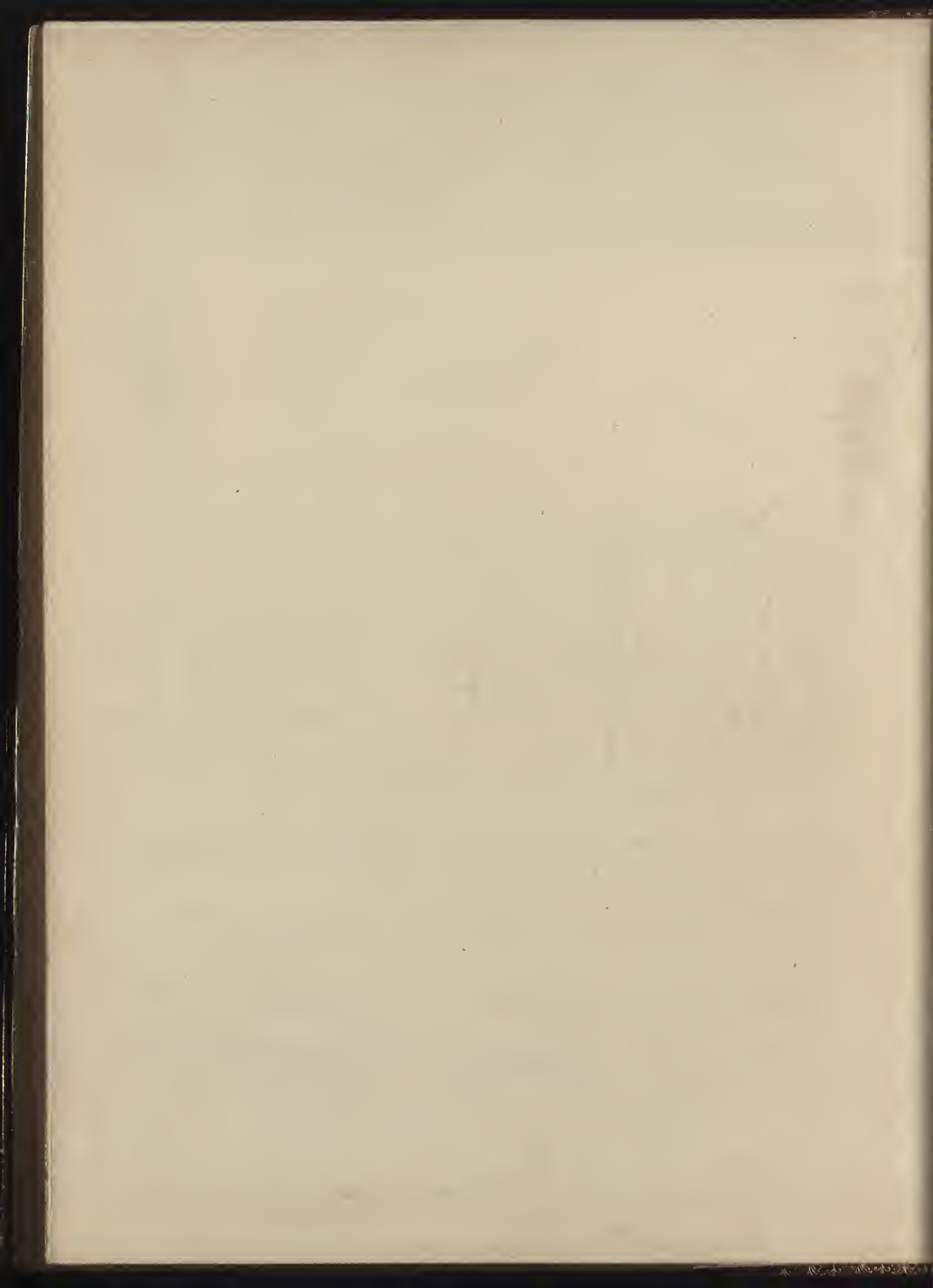

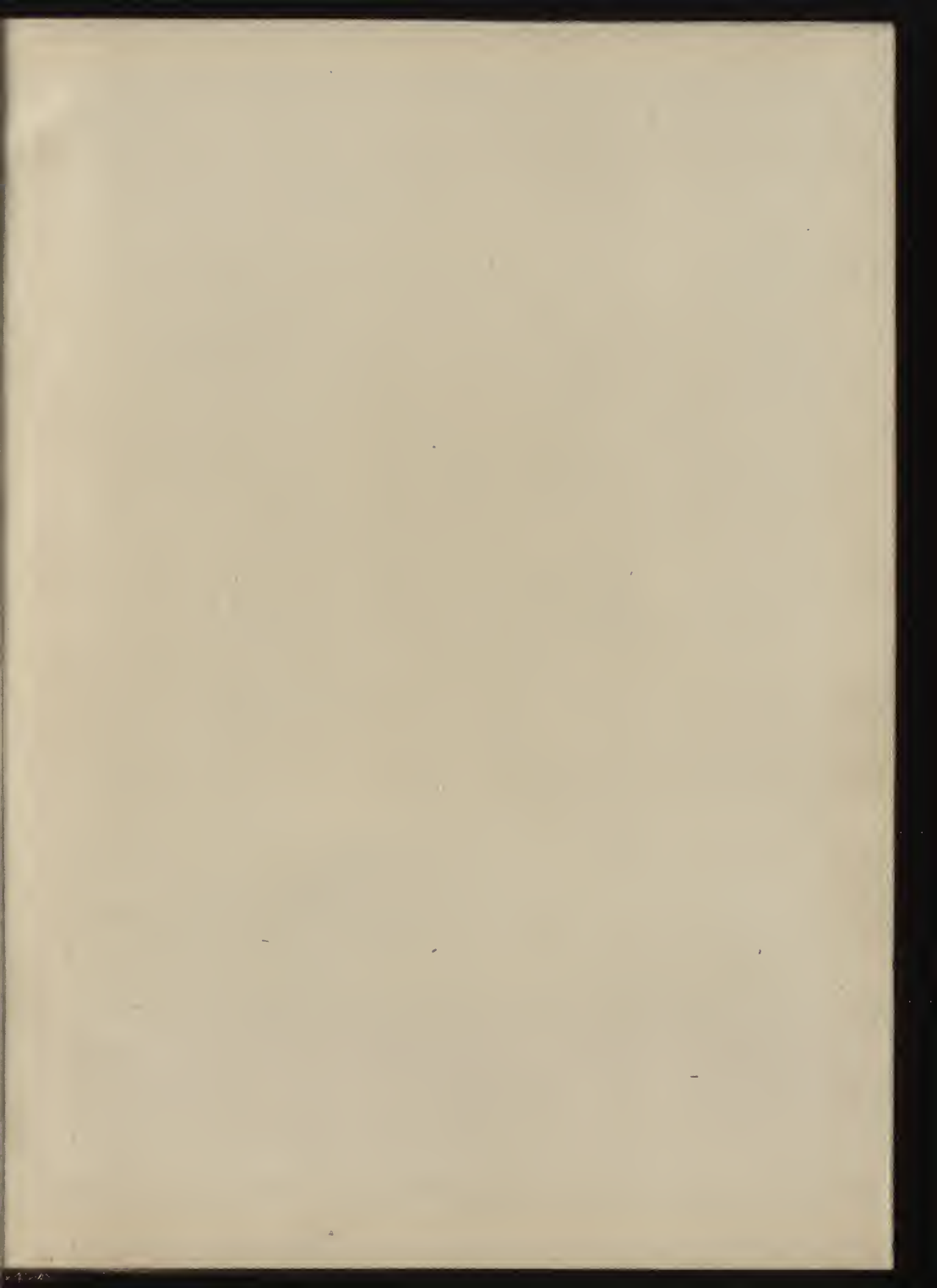

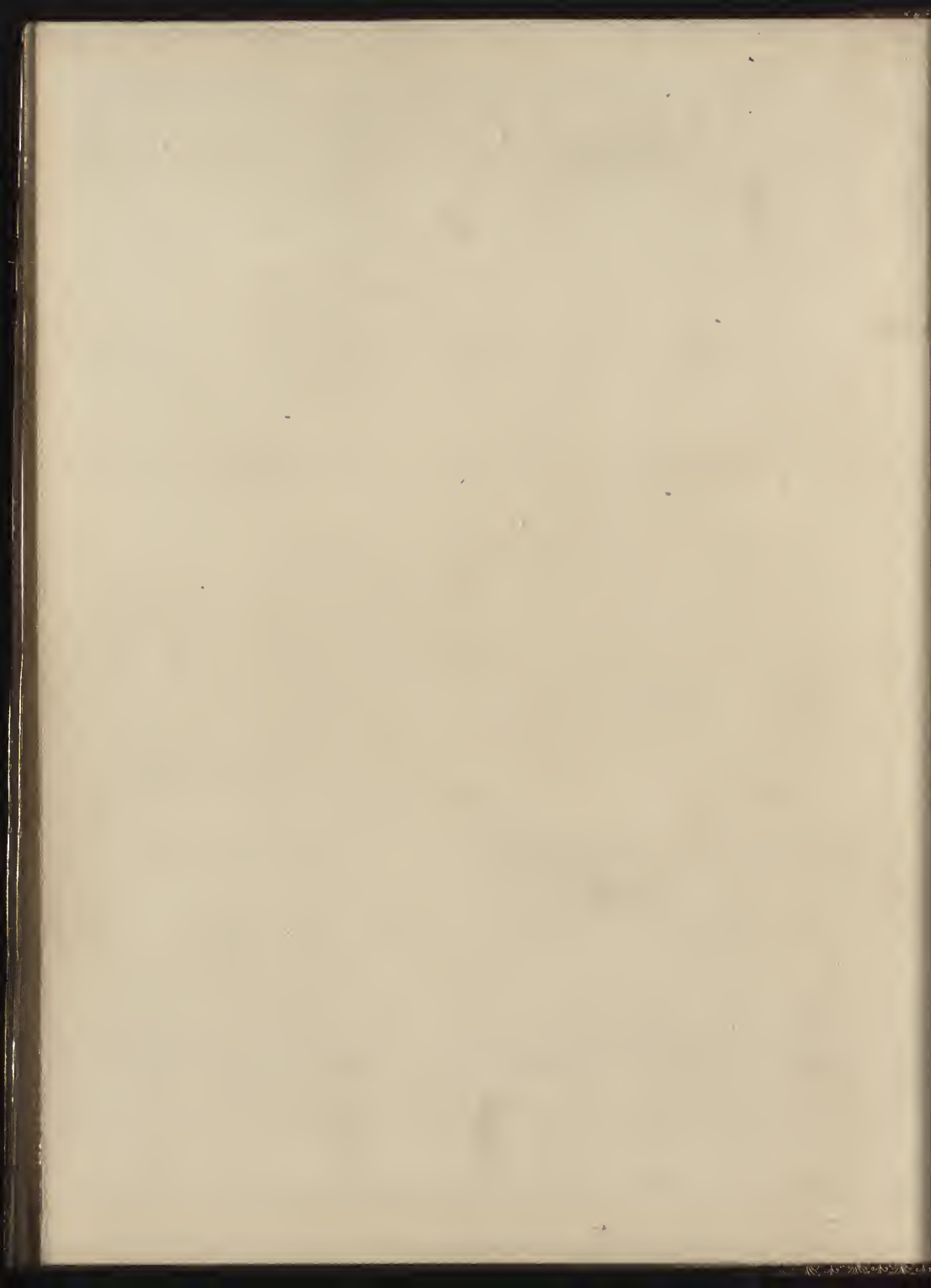
3103. SOLIS (VIRGILIUS) AND AMMAN (JOST). Effigies regum francorum omnium, a Pharamundo ad Henricum usque Tertium. *Frontispiece and 62 portraits within beautiful historiated and ornamental frames engraved on copper by V. Solis and J. Amman.* 4to, red levant morocco, gilt panelled sides, centre ornaments, gilt edges, by Lortie. Noribergæ: in officina typographica Katharinæ Theo. Gerlachii relictæ Viduæ, 1576.

* From the Champ Repus and Firmin-Didot libraries.

Hoe Sale

EFFIGIES REGVM
FRANCORVM OMNIVM, A PHARA-
MVNDO, AD HENRICVM VSQVE TERTIVM,
ad vivum, quantum fieri potuit, expressæ.

CÆLATORIBVS,

Virgilio Solis Noriber; & Iusto Amman Tigurino.

Accessit Epitome ἔργων αὐτῶν, eorum vitas, & gesta breuiter complectens.

Cum gratia & Priuilegio, &c.

NORIBERGÆ. 1576.

CANDIDO LECTORI.

 Vicquid præcipias, Esto brevis. Sententia est, candide lector, quæ non solum, artium præcepta tradentibus, obseruanda: sed multo etiam magis, Historicis sequenda videtur. Neq; hoc cuiquàm, inopinatè dictum videri debet, cum tanta inter vtrosq; affinitas sit, vt nomine, non re differre videantur. Magistri enim artium, singuli vnã aliquam, vitæ hominum formandæ, si non semper necessariam, certè conducibilem artem tradunt. Historici verò, non vnã, sed vno complexu omnes, totius humanæ vitæ, recte instituendæ, artes præscribunt, quod licet abundè vbiq; præstent, maximè tamen tunc elucet, cum Illustrium, clarorumq; virorum rectè dicta, factaue, nobis imitanda, Nefariorum verò hominum facinora fugienda, ob oculos ponunt, quocirca hæc historiæ pars fructuosissima, vitæq; hominum maxime necessaria, merito haberi debet. Breuitatem verò in Historicis laudandam, breuiter docebitur, duobus (qui instar multorum esse queant) adductis testibus, Cæsare nempe, & Salustio, celeberrimis latinæ historiæ auctoribus, quos nemo sanæ mentis, dicat, sermonis latini facultate destitutos, tantarū rerum seriem, paucissimis

2

cilsimis verbis compræhendisse, Imò credendum potius, eos, rem ipsam, vt erat, certo, grauiq; iudicio, ponderantes, id, quod in ea laudatissimum iudicârunt, præstare voluisse. Hæc ideo, Amice lector, paucis prælibata sunt, ne breuitas, tanquam res noua, Epitomes huius fidem labefactaret apud eos, qui verum nihil, nisi quod multis verborum Phaleris vestitum sit, opinantur, Cum contrâ veritas, â prolixitate sæpius obscuretur, quàm lucem accipiat. Data hîc etiam diligens operâ est, ne breuitatis studio nimix, rebus ipsis tenebræ offunderentur, Illius ergo, relictis multis vocabulis Gallicis, maximè verò familiarum, & vrbium, quo lector faciliorem, pleniorẽq; rerum, locorumq; vbi res gestæ sunt, notitiam, vel inspecta solum Geographorum descriptione, consequatur, liquet enim omnibus, vel mediocriter in historia versatis, non paruum promanasse difficultatem, ex priorũ nominũ, ex vna, in aliam linguã transfusione, cum vna ciuitas, pro alia, non semel vsurpata esse reperiatur, Quæ non dicuntur eo animo, quasi alicuius industria, diligentiaq; in ijs transferendis, sit sugillanda, aut alioquin contemnenda, minime gentium, Cum in eum finem, hæc præmittantur, ut lectori clarum fiat, perspicuitatis magnam hîc curam habitam fuisse, ideoq; operis breuitate, neminem, ab eo legendo, merito deterreri debere, Vale & fruire.

I.

CRONICA

PHARAMVNDVS, FRANCO-
RVM REX. I. regnavit annos II.

PHaramundus, filius Marcomiri, Franciæ orientalis, seu Franconiæ Dux, multis, contra Vandalos, & alios
suos

suos hostes, rebus gestis clarus, ætatis suæ anno quinquagesimo, in vrbe VVirceburgo, Francorum Rex eligitur, deq; consensu omnium Francorum Principum, nec non Pontificis Iouis, Salgasti, reliquorumq; Druidum, sacrificulorumq; Dianæ coronatus anno à mundo condito, 4380. anno Verbi incarnati, 419. Tulit hanc electionem acerbè Rom. Imperat. Honorius, (quòd videretur derogare Rom. per Gallias imperio) nihilominus, bello Vandalorum Gothorumq; distractus, tolerare cogitur. Pharamundus in hoc suo nouo Regno, ab omni externo hoste securus, nihil antiquius habuit, quàm bonarum legum, constitutionumq; ciuilium curam suscipere, Instituit ante omnia, qui ciuiles lites, forensiaq; dissidia componerent, quatuor, ex prima nobilitate, Dictatoribus. Salica quoq; lex tum lata fuit, præscripta quoq; sunt diligenter ea, quæ publicæ quietis conseruationem concernerent, non neglectis ñs, quæ, ad cicurandum populum, etiam tum agrestiore, pristinaq; feritatis non planè oblitum, spectare videbantur. Vixit hoc tempore D. Hieronymus, Damasi Papæ 40. scriba, transferendis sacris libris, ex græco in latinum sermonem, clarus, qui annos natus 91. moritur in Bethlehem, Anno regni Pharamundi tertio. Circa hæc tempora, Alani, & Vandali, occupant Hispaniam, celebrata quoq; Synodus Ephesina, contra Nestorianos, & Pelagianos, sedente Papa Celestino primo. Pharamundus, cum imperasset Francis, annis septem, aut, vt alij malunt, nouem, moritur, anno salutis humanæ 427 Vbi humatus fuerit, hæcenus incertum, licet Germanorum aliqui scriptores, memoriæ proditum reliquerint, corpus eius, barbara pompa, in montem Franckenberg sublatum, inibiq; in patrio sepulchro conditum fuisse.

II.

CHRONICA

CLAVDIVS, REX FRANCO-
RVM. 2. regnavit annis 17.

CLaudius, dictus Comatus, Filius Pharamun-
di, successit in patrio regno, anno salutis 429. quàm diu
eius

eius fuit regnum, franci crines, barbamq; alere coacti, contra Cæsaris edictum, quo iubebantur succindere crines, in signum seruitutis. Alh autem asserunt, ideo eum iussisse eos alere comam, quo facilius dignoscerentur à Gallis, quos ipse, armis subactos, tonderi mandârat. Notissimum vero est, moris apud francos fuisse, alere barbam, ad tempora vsq; Ludouici Iunioris, Francorum Regis 41. ex quo eo tempore, nec Rex, nec subditi barbam aluerunt, idq; consilio Petri cuiusdam Lombardi, factum esse aiunt, quæ consuetudo ad tempora vsq; Francisci primi, permansit, qui rursus cœpit alere barbâ. Claudius animaduertens, Romanorum Imp: vires, assiduis Gothorum bellis extenuatas, ideoq; sui regni dilatandi, idoneum esse tempus, noluit sibi deesse, sed conscripto satis numerofo exercitu, ea vsus est dexteritate, scientiaq; militari, vt paucos intra dies, Thulingos, fœderis inter Germanos, Gallosq; fractores, armis subegerit, ideoq; facti sunt vestigales eorum, quorum esse focî renuerant. Cœpit etiam Vrbem Samarobrinam, occisis prædianis Romanis. Aggressus deinde reliquos, qui ad Rhenû castra habebant, traiectoq; Rheno, perq; Syluam carbonariam, fines Neruiorum ingressus, urbem eorum primariam Tornacum, nequicquâm eruptione sese defendentibus prædianis, expugnat, eosq; omnes interneccione delet. Hinc prospero fortunæ flatu utens, in Burgundiam delatus, eam aduentu suo occupat. Tholosam etiam, & Angoulesme, totamq; fere Aquitaniam. Septimo regni illius anno moritur D. Augustinus, Episcopus Hypponensis, episcopatus sui anno 40. ætatis suæ 83. Hoc tempore vixere etiam SS. Germanus, Episcopus Altissiodori, Ioannes Damascenus, & Paulus Orosius historicus, exq; eo tempore, Romanorum per Gallias Imperium, valde diminutum fuit. Claudio cum regnasset annis 17. moritur, anno salutis humanæ 448.

vbi humatus fuerit, hætenus
nescitur,

MERO

III.

CRONICA

MEROVEVS, REX FRANCO-
RVM III. regnauit Annis 10.

Meroueus, premortui Regis agnatus proximus,
coronatur Francorum Rex, anno 449. Sunt, qui dicant,
filium

filium Claudij Comati fuisse, verum tale nihil de eo inuenitur, in historijs Gallijs: nihilominus communiter, ab eo ducunt genus eorum Regum; qui recta linea successerunt, ad Caroli vsq; Martelli filium, Pepinum. Rex Meroueus vulgo Audax appellatus, eo quod multis, periculo plenis prælijs interfuerit, maximè autem contrà Hunnos, qui Duce Attila, fratre Regis Bledæ, coacto exercitu quingentorum millium hominum, Germania peruagata, Colonia, Treuerisq; vrbibus, alijsq; multis ad Rhenum sitis Castellis, oppidisq; deletis, facti audaciores, in Galliam peruaserant, cinxerantq; Vrbem Aureliam obsidione, quo metu perculsus Meroueus, Theodorici Visigothorum Regis, Romanorumq; Ducis Aëtij opem implorat, quorum auxilijs confirmatus, confligit cum Attila, in campis Cathalaunicis, tanta vtrinq; animorum pertinacia, vt centum nonaginta hominum millia, vtrobiq; cecidisse, memoriæ proditum sit. Theodoricus Visigothorum Rex, eo prælio occiditur, Attila, potiore exercitus sui parte amissa, cumq; in fugam versus exercitum colligere non posset, ira doloreq; compunctus, in Hungariam, vnde exierat, regreditur. Claruère hoc tempore, Episcopus obsessæ vrbis Aureliæ, S. Enniamus, S. Lupus vrbis Troiæ Episcopus, S. Nicasius vrbis Rhemenis Episcopus. Meroueus, hoc prospero bellorum successu factus animosior, inuasit magnam Galliæ partem, nemine illi resistere auso, occupauit etiam Parisios, & Senones, vrbes Galliæ primarias, exq; eo tempore Gallia; mutato nomine, Francia vocari cœpit. Merouei filius vnus, qui Regem Cornouix, Francis vectigalem occiderat, iussu Patris concrematur. Meroueus cum extendisset Limites Imperij sui, regnassetq; annis decem, moritur anno 458. Hac ætate, Rex Angliæ Artus, vt sedaret contentiõnem inter sui Regni Nobiles, de præminentia, ortam, iussit eos omnes assidere disco orbiculari, vnde postea, communi nomine, Mensæ rotundæ equites, nominati fuere.

B

CHIL

III.

CHRONICA

CHILDERICVS, REX FRAN.
CORVM 4. regnauit annis 26.

Childericus, Merouei Regis filius, succedit Patri in
Regno Francorū, anno 459. Vir forma, morumq̄ elegantia
præstans,

præstans, quibus naturæ dotibus, neglecta regñ fastigñ fama, dum ad improbitatem abutitur, exilium illi conciliarunt vituperosum: Nobiles enim, Primarijque Franciæ, indignè ferentes, vagam Regis libidinem, à qua, ne nobilissimæ quidem matronæ, tutæ esse poterant, tanto in eum odio exarserunt, vt Rex, peiora sibi metuens, in Thulingiam, hodie Lorraine vocatam, profugerit, consilium amici sui, Viridomarci secutus, qui rupto in duas partes annulo, quarum vna Regi relicta, secum abstulit alteram, quam promisit, se tessera vice, Regi missurum, cum primum, emolliti procerum animi, tutum illi reditum, in regnum suum, dederint. Exulante Rege, eligitur regni administrator Ægidius Romanus Dominus Suefsionum, qui iniustis exactionibus, francos adeo exacerbauit, vt de reuocando Childerico consilia inierint, fidelem operam Regi nauante, amico illo Viridomarco. Reuocatur ergo Childericus, cum octo annis exulasset, regnumque recuperat, pulso Ægidio, quem profugientem Coloniam insecutus est, expugnata vrbe, denuo tamen fuga euadit in suam Vrbē Suefsionū, in qua non multo post mortuus est. Hoc extincto, Childericus omnia pacata sperans, inopinato bello implicatur, Dux enim Saxonum Andrachus, obsessum venit, urbem Aureliam, cui suppetias ferens, Andrachum fudit, confugereque ad Comitem Iulio-magi, Paulum Romanum, cogit, quod eum Childericus insecutus, captam urbem exurit, occiso Comite Paulo. Fuit nihilominus Childericus, cum Andracho pacisci coactus, defectione Germanorum, & Anglorum irruptione, qui nouas quærentes sedes, in continentem traiecerant, Incolasque regionum Poteuinorum, Manceorum, Angeuinorum, & Angomiorum, domo pellere tentabant. Childericus, cum regnasset annis 26. aut vt Paulo Æmilio placet, 30. vitam cum morte commutauit, anno salutis 484. relictis post se filio vnico, regni successore, duabusque filiabus. Mansit etiam post eum superstes,

Thulingiæ Regina, quæ relicto marito,

Childericum in Galliam secuta,

illi que nupta fuit.

CLODOVEVS, REX FRAN-
CORVM. 5. regnavit Annis 30.

CLodoveus, filius Childerici, successit in Regno
Francorum, anno 485. qui non multo post, ducit uxorem
Clotildim

Clotildim Burgundicam, fidem Christi professam, quæ natum ex se filium, cum baptizari curasset, infansq; paulo post moreretur, Rex, criminans baptismum, mortis causam, vxori irascitur. Enimuerò licet multi Francorum Reges, varijs prælijs Romanos fuderint, multaq; illis eripuerint, Supererat tum etiamnum Ægidij filius, Siagrus, Dominus Suesionum, cui magna etiam pars, Gallix Belgicæ parebat: Hunc igitur aggressus Clodoueus, omni ditione exutum, confugere ad Visigothorum Regem Alaricum, coëgit, à quo miserè proditus, Regiq; Clodoueo transmissus, capite truncatur, exq; eo tempore, Romani in Francia imperare desierunt. Clotildis cum nullis precibus, quantumuis assiduis, Regi, Christianam fidem persuadere posset, (dicitabat enim prædecessores suos Reges, rectè regnum, etiam illa fide incognita, administrasse) Accidit, post debellatum Regem Lotharingiæ Besinum, vt illi necesse fuerit, instructo exercitu, obuiam procedere Germanis, (quorum magna multitudo, Francos pellendi animo, Rhenum traiecerat,) cum quibus, cum conflixisset, premereturq; ab his, adeo, vt aduersum prælii exitum metueret, Suis Dñs diffidens, votum fecerit, si vicisset, se Clotildis Dei sacra suscepturum Debellatis itaq; Germanis, illaq; Germaniæ parte, vectigali facta, auctoq; Regni pomærio, reuersus in Urbem Remensem, vbi eum Clotildis læta expectabat, à S. Remigio baptizatur, sumpsitq; ea, quibus in hodiernum vsq; diem, Francorum Reges vtuntur, insignia trium Liliorum. Eodemq; tempore, soror sua Lantiædis, reliquit Arrianorum sectam, Bella deinde gerit, cum Burgundorum Duce Gondebaldo, hinc aggressus Alaricum, eripuit illi Aquitaniam, ita vt Gallix, Germaniæq; ex parte, factus Monarcha, apud externos Principes celebris euaserit, Vnde Imperator quoq; Anastasius, eum dignatus est honore Consulis, Patrihæq; transmissa ad eum corona aurea.

Cum regnasset annis 30. decessit, anno 514. relictis ex Clotilde tribus filijs legitimis, nothoq; Theodorico, sepultus in Templo D. Petri & Pauli Parisijs, hodie S. Geneuefue vocata.

VI.

CHRONICA

CHILDEBERTVS, REX FRAN-
CORVM 6. regnavit annis 45.

CHildebertus, filius Clodouei, natu maior, facta
diuisione cum fratribus, ditionum à Patre relictarum, ob-
tinuit

tinuit urbem Parisiorum, Rexq; Francorum vocatus fuit, anno 515. Clodomiro obtigit Aureliensium ditio, Clotario Suesfionum, Theodoricus nothus possedit Mediomatrices, singuliq; sumperunt nomen Regis. Clotildis mater, filios suos, armis gerendis idoneos, conspicata, hortatur eos, vindicare mortem aui materni, Burgundicumq; Regnum autum recuperare. Itaq; fratres persuasi, Sigismundo Burgund. Regi bellum inferunt, qui vnà cum vxore, à Clodomiro, Rege Aurelianense opprimitur, qui tamē ipse, victoria inflatus, dum incautius progreditur, pertractus à Gondomaro, fugam simulante, in insidias, occiditur. Clotildis mœrens, trium ex filio relictorum nepotum, tutelam suscipit, quorum duos, non multò post, Clotarius eorum Patruus, regnandi cupiditate accensus, mactat, tertius in monasterium euasit. Hoc parricidio Clotildis indignata, secessit in urbem Turonensium, vbi dolore se crucians, reliquum vitæ tempus transegit. Hinc reliqui duo fratres, inuicem, de se mutuo, malè opinantes, vtrinq; conscribunt exercitus, cumq; res ad manum deuentura videretur, non procul ab vrbe Aurelia, tanta, tamq; inopinata aduersa tempestas oborta est, vt, tactis religione eorum animis, pacem inierint, iunctisq; exercitibus, in Hispaniam Almaricum Regem (qui sororem eorum in vxorem duxerat,) oppugnatum profecti sint, occupata vrbe Toletò, Regeq; ipso, post varios belli euentus, occiso, reducta sorore, quæ male habita fuerat, eò quòd cum Arrianis sentire nolisset. Regnante hoc Rege, congregari cœpit Concilium Constantinopolitanum quintũ, sedente Papa Agapeto. Childebertus, cum regnasset annis 45. moritur absq; legitimo successore, anno 559. Sepelitur extra muros Parisiorum, in Abbatia S. Vincentij ab ipso erecta, hodie S. Germain des prez. vocata, eodem tempore, moritur in Vrbe Turonensium Clotildis, cuius corpus, Parisios relatum, sepelitur in sepultura mariti sui Regis Clotarij, in templo

D. Petri & Pauli, hodiè S. Geneuè-
fuè du mont, dicta.

CLOTA-

VII

CHRONICA

CLOTARIUS, REX FRANCO-

R. V M, 7. regnavit cum fratre annis 45. solus. 5.

Clotarius, post mortem fratris sui Childeberti,
succesit in regno Francorum, anno 560. cum antè in suis
Suefsionibus

Suessionibus & Gallia belgica ditionibus, regnasset annis 45. non Rege modo, sed homine indigna, scelera committens, maximè autem cum parricidio se inquinans, regnandi cupiditate excœcatus, impuberes ex fratre nepotes, immanissimè trucidauit, occidit etiam in Ecclesia, Gualterum Diuetot equitem, falsò apud eum delatum, pòst tamen, re pensitata, hæredes Diuetoti, immeritò occisi, solatus est, augendo illis hæreditatem, & dignitatem. Factus iam Monarcha Gallia, Clotarius, petiuit tertiam reddituum Ecclesiasticorum partem, cui restitit animosè, Archiepiscopus Turonensium, liberè distitans, Ecclesiarum possessiones, pauperum esse patrimonium, quo accepto responso, Rex sese continuit. Accepto deinde nuncio, initi foederis, inter Saxones, & Tulingos, confestim duxit exercitum, in Thulingiam, hodie Lorraine dictam, cuius insperato aduentu, consternati Thulingi, illicò sese, suaq; omnia permiserunt potestati Clotarî, vitam non amplius, deprecantes, quos Rex aspernatus, rectà pergit, animo cum illis confligendi, eosq; delendi. Qua re intellecta Thulingi, non deficiunt animo, sed desperatione facti audaces, arma expediunt, quàm possunt celerrimè, confliguntq; cum Rege magna animorum constantia, adeo, vt Rex ipse de vita periclitatus, victoriam ipsis reliquerit. Intemperantia etiam fuit Rex notatus, quamuis sex vxores legitimas habuerit, ex quibus ipsi multi filij nati sunt, qui pòst eum regnarunt, nempe, Chilpericus, Aribertus, Gontramus & Segebertus, etiam Nothus vnus, nomine Cranus, quem deinde, cum vxore, & liberis exuri iussit, quia defecerat ad Ducem Aquitania, cum quo, nomine patris sui Regis, bella gesserat. Cùm regnasset Clotarius annis 50. vita excessit, Compendij, anno salutis humanae 598. Sepultus apud D. Medardum, cui ipse Templi dedicauerat, apud Suessiones. Circa hæc tempora, coepit innotescere Regnum Longobardorum, quorum primus Rex Alboinus dictus fuit. Durauit istud Regnum, ad Regem vsq; Desiderium, quem Carolus Magnus, captiuum abduxit Lugdunum.

C

ARIBER-

ARIBERTVS, REX FRAN.
CORVM 8. regnavit annis 9.

Aribertus, aliàs Cherebertus, succedit anno 565.
fuit autem statim, post mortem Clotarj Regis, magna
inter

inter fratres dissensio, cum omnes, pari regnandi cupiditate arderent, maxime autem, quod Chilpericus fratrum vnus, (castu doloq;) Patris thesauros ad se conuerterat, quibus adiutus, largitionibus tentabat, sibi ad regnum viam sternere. His animaduersis, Principes Francorum, ne ex fratrum dissidio, ciuile Bellum aliquando nasceretur, de communi consensu, diuiserunt Monarchiam Patris, in quatuor partes, singuliq; vocati Reges, Aribertus Parisihs, totaq; Neustria Francorum Rex dictus fuit, quâuis Gaguinus, Catalogo Regum eum eximat, credo, quod pacis, trâquillitatisq; inimicus, nihil Rege dignû gesserit, indignis Rege corporis voluptatibus deditus, hîc locum suum retinebit. Childerico obtigerunt Suesiones, omnisq; Picardia. Gontrandus habuit Aurelianensem ditionē, totamq; Aquitaniam, Mediomatrices cum Austrasia, Sigilberto data. Aribertus nullos habuit liberos, repudiata enim vxore Nigoberga, impuro, duarum ancillarum, amore implicatus fuit, quarum consuetudinem, monitus à D. Germano, cum relinquere nollet, maiorisq; esset res momenti, quâ vt in Ecclesia tolerari debuerit, Ancillæ adulteræ, etiam Rex ipse, communionem priuantur. Mortuis, hinc intra annum, meretricibus ambabus, Rex respiscit. Cumq; regnasset annis nouem, vitam cum morte commutauit, in Vrbe Dolaya in Gasconia, sepultus ibidem, in Templo S. Romani, anno à verbo incarnato 573. Regnante hoc Rege, Alboinus, Longobardorum Rex primus, ab vxore sua Rosimonda, Gepidarum Regis filia, occiditur, eod quod Rex ipsi potum dederat in Patris sui (ab Alboino deuicti) caluaria, ebibereq; coegerat.

CHILPERICVS, REX FRAN-
CORVM 9. regnavit Annis 23.

CHilpericus, eius nominis primus, cum regnasset
in Suefionibus suo regno, annis 9. post mortem fratris,
fit Fran-

fit Francorum Rex, anno 574. Cuius regni toto tempore, propter eius crudelitatem, infamemq; intemperantiam, Francia, miserum in modum, fuit exagitata bellis. Imperator Orientis, restituit Francis Prouinciam, à Longobardis, (dum fratres de illius possessione litigant) ereptam. Chilpericus tres vxores habuit, quarum primam, Andoueram, susceptis ex ea tribus liberis, repudiavit: Secundam, Galsondam dictam, persuasus à Fredegonda, ancillarum vna, strangulari iussit, ipsamq; pellicem, quam infano amore deperibat, in vxorem duxit, habuitq; ex ea multos liberos, sed immatura mors eos omnes rapuit, præter vnum Clotarium, qui ipsi in regno successit. Tanta in eo regnandi libido fuit, vt fratrem suum Sigebertum, Lotharingæ Regem, à Germanis hostibus oppugnatum, omnis iustitiæ oblitus, non sit veritus magna Aquitanix parte, vrbeq; Remense exuere. Quâ iniuria, frater Sigebertus exacerbatus, inito, cum altero suo fratre Aurelianensi Rege, fœdere, non solùm amissa recuperavit, verum vterius progressus, victoriæ beneficio vsus, eripuit illi Vrbem Sueffionum, conflixitq; cum eo, prope Angolefmiū, victorq; euasit, occiso etiam Theodeberto, Chilperici filio, ipsumq; fugientem in Vrbem Tornacum, obsedit. Verum Sigeberto à submissis, à Fredegonda sicarijs, in suo tabernaculo necato, Chilpericus liberatur. Brunehildis, quæ possessionem Parisiorū, iam dudum cœperat, intellecta Regis mariti sui morte, quàm potest celerrimè, regreditur in suum Regnū Lotharingicū. Non multò post Fredegonda, facta certior, Regi coniugi suo, inoleuisse consuetudinem, quam ipsa cum Maiore Palatij habebat, metuens suis factis condignam pœnam, statuit anteuertere, collocat idè in insidijs, facinorosos aliquot sicarios, qui Regem, de nocte redeuntem à venatione, in pago Chelles, non procul ab vrbe Parisiorum, incautum iugularunt, cum regnasset annis 23. Corpus eius humatum fuit apud S. Germanum despres Parisijs. Anno 587.

vbi visitur eius effigies, admota iugulo manu,
indicans, quo mortis genere
occubuerit.

CLOTARIUS 2. REX FRAN-
CORVM. 10. regnauit annis 44.

Clotarius, eius nominis secundus, infans quatuor mensium, successit Patri Childerico, in regno Francie, sub

sub tutela matris, & patris sui Gontrandi, anno 587. Childebertus verò, vrbis Mediomatricum Rex, id ægrè ferens, vi armisq; Impuberis Regis Tutelam, ad se transferre tentauit. Mater autem Regis, coacto exercitu, animose illi obuiam progreditur, primos ordines exercitus præcedens, puerum Regem, (quem vnus gestabat,) militibus ostendens, quæ res Francorum animos adeo accendit, vt inde manasse victoria, quam consecuti sunt, credatur. Ita Childebertus reiectus, domumq; reuersus, non longo pòst tempore, ipse, & vxor eius, moriuntur. Fama fuit, à Frédegonda, veneno subla to s fuisse, cuius iussu, paulò antè Archiepiscopus Rhotomagensis, ab exilio reuocatus, in templo, ipso die Paschatis, occisus fuerat. Anno 14. regni Clotarî, moritur Frédegonda, multorum in Francia causa bellorum, eâ extincta, filî Childeberti Regis Lotharingiæ, consanguinei Clotarî, mouerunt illi quæstionem status, negantes, eum esse legitimum, req; ad arma deducta, conflixerunt cum Rege, potitiq; victoria sunt, admodum sanguinolenta, adeò, vt triginta hominum millia interierint, quo damno accepto Clotarius, iniquis conditionibus, pacem facere cogitur. Brunehildis, huius belli vnica instigatrix, & alumna, quæ etiam plures regî sanguinis pueros veneno, alijsq; nefarijs modis, necasset, merito omnibus facta inuisa, iussu Clotarî, in cuius potestatem deuenerat, aliorum multorum etiam criminum conuicta, à quatuor in diuersum actis equis, discerpta fuit. Sublata eâ, Clotarius Galliæ, Germaniæq; ex parte, monarcha remansit. Saxones etiam, adeò debilitauerat, vt non facile ab îs, quicquam inimicum, sibi metuendum esset. Duas vxores habuit, ex prima natus est illi filius Dagobertus, cui Austrasiæ partem concessit, sub tutela Pepini, & S. Arnoldi, ex secunda, nascitur Heribertus, qui Aquitaniæ Rex postea factus fuit.

Regnauit Clotarius annis 44. mortuus, anno 631.

Iacet apud S. Germanum desprez.

Parisijs,

DAGO-

DAGOBERTVS, REX FRAN-
CORVM II. regnavit annis 14.

DAgobertus, eius nominis primus, mortuo patre
suo Clotario, suscipit regni Francorū habenas, anno 631.
Ariberto

Ariberto, suo fratri, concessit Aquitaniam, quo mortuo, factus est Galliarum monarcha. Viuo etiamnum Patre suo, iussit Pædagogum suum, abrasi prius barba, virgis cædi, quo facto, tantam patris indignationem incurrit, vt crediderit, se singulari Dei beneficio, manus eius violentas euasisse, qua animi religione tactus, iam Rex factus, dedicauit Templum S. Dionisii, tantisque opibus ditauit, vt Regum Francorum, ante eum, nemo, tot, talesque reditus, extructionibus templorum impenderit. Primam suam vxorem (quod esset sterilis) repudiavit, Deinde duxit Nantildam, ex qua illi nascitur Clodoueus, qui post eum regnauit, habuit etiam filium Nothum, nomine Sigebertum, quem constituit Regem Austrasie, vt esset propugnaculum, aduersus Sclauones Idolatras. Rex Dagobertus, semper circumducebat, magnum Concubinarum numerum, easque omnes splendide, regioque fastu vestiebat. Instituit etiam passim multa Gynæcea, in quibus, immenso sumptu, toto regno conquisitas, pulcherrimas quasque mulieres, alebat. Quod cum D. Amandus reprehenderet, eicitur in exilium, Rexque in solita viuendi consuetudine perstitit, Nihilominus recte ea curans, quæ ad regni sui administrationem pertinebant. Gascones etenim, defectionem meditantes, tam acriter seuerisque puniunt, vt facile reliquis, simile quid attentandi, animum adimeret. Sclauones etiam pacis condiciones petere, compulit. Saxonibus imposuit annum tributum, 500 bouum. Britanniarum etiam Regem Iudicail, pacem petere adigit, recognoscereque Francorum Regem superiorem & Dominum, eorum, quæ in Francia possidebat. Hinc omnes Iudæos, qui Christi fidem suscipere recusassent, regno suo expulit. Cum regnasset annis 14. moritur in pago d'Espinau, sepultusque apud S. Dionisium, anno 645. Regnante Dagoberto, prodit in lucem Mahomet falsus Propheta, natione Arabs, qui (adiutus à Monacho apostata Sergio) Mahometanæ sectæ semina, sparsit per Africam primum, quæ deinde, magno Christiani nominis detrimento, per omnem Asiam, Europæque magnam partem pullularunt.

D CLODO-

XII.

CHRONICA

CLODOVEVS 2. REX FRAN.
CORVM 12. regnauit annis 17.

Clodoueus, eius nominis secundus, filius Dago-
berti, Regnum Francorum est adeptus, anno 645. Vni-
cum

cum fratrem Nothum, Sigebertum dictum, habuit, qui super-
 stite etiamnum Patre, factus fuerat Australiæ Rex, cui vnicus
 filius fuit, quem moriens, commendauit Grimoaldo, Maiori sui
 Palatij, qui puerum tonsum, in monasterium, in Scotiam vsq;
 transmisit, constituitq; filium suum Hildebertum, Australiæ
 Regem, tota hæc res, consilio Didonis Episcopi Pictauiensis,
 gesta fuit. Biennio post, cum Regi Clodoueo, peruersitas hæc
 Grimoaldi innotuisset, iussit eum necari, Hildebertumq; re-
 gno expulit, factusq; est Galliæ monarcha. Ex vxore sua Bau-
 दौरa, sunt illi nati filij tres, Clotarius, Theodoricus, & Chil-
 dericus, singuliq; vnus post alium, Reges facti fuere. Fuit eo
 regnante, tanta annonæ caritas, publicaq; in Francia fames, vt
 Rex, detracta templi S. Dionisij aurea, argenteaq; donaria,
 (quæ magno pondere Dagobertus Rex dedicauerat) paupe-
 ribus distribuenda curarit, Ideoq; eum postea, mentis impo-
 tem factum, quidam non tam falso quàm impiè criminantur,
 cum Deus, pauperes, nobis, vt membra sua, commendauerit.
 Deinde perspicuum est, si mente captus fuisset, vt quidam som-
 niarunt, non suscepisset, multò post, expeditionem vltamari-
 nam, in qua per Septennium, magna cum laude versatus fuit,
 erepto etiam hostibus, Saluatoris nostri sepulchro, vrbe Hie-
 rusalem, Relicta in Francia, quæ regni negotia curaret, vxore
 sua Baudoura, cuius literis reuocatus in Franciam fuit, ad se-
 dandam seditionem, per absentiam suam obortam, quod etiam,
 reuersus in Franciam, abundè præstitit, punitis duobus filijs,
 defectionis auctoribus. Tandem, cum regnasset an-
 nis 17. viuis excedit, anno verbi incarnati

42. sepultus, cum patre suo apud
 S. Dionisium.

CLOTARIVS 3. REX FRAN-
CORVM. 13. regnavit annis 4.

Clotarius, eius nominis tertius, post mortem pa-
tris sui, coronatur Francorum Rex, anno 663. qui officij
sui

sui adeo negligens, regñq; fastigñ oblitus fuit, vt cōstituto Regñ sui Palatñ Maiore, regni Administratore Ebroino, omnia munera publica, negotiaq; nutui illius permiserit. Vnde tanta creuit huic Ebroino, reliquisq; post eum præfectis, auctoritas, vt ipsi Reges, parère præfectis, quodammodo viderentur, sededentes à frequentia hominum, in remota ab vrbibus castella, aut amœnos aliquos hortos, vbi se oblectantes, toto anno non prodibant in publicum, nisi Mañ mensis die primo, tum vecti curru, triumphantium more, splendidè, regioq; luxu vestiti, sese ostentabant populo, excepti lætis vulgi clamoribus, salutationibusq; (popellus enim ludicris hisce mirabiliter delectabatur, maiestatemq; suorum Regum admirabundus spectabat.) His spectaculis finitis, rursus sese conferebant, in suas villas, venationibus, & reliquis superuacaneis operis, tempus transigentes, quasi regni negotia, ad eos nihil pertinuisent, mansitq; hæc consuetudo Francorum Regibus, ad Pipinum vsq; qui ex præfecto, factus est Francorum Rex, vt pòst dicitur. Itaq; regnantibus istis voluptuarijs Regibus, non parum Francorum regnum diminutum est, cum vltra Parisios, Normandiamq; non ita longè sese extenderet Francorum Regum Imperium. Vicini enim Principes, vsi hac oportunitate, hinc inde auellentes, multas, Regni Franciæ ditiones, sibi vsurpârunt. Aquitaniam, regnum in Gallia valde opulentum, sibi vsurparunt Principes Gasconiæ, Quercy & Perigort, aliq; qui in ea regias præfecturas obtinebant, sub titulo Comitum, Ducumq; eas inuaserunt, hæredibusq; suis, possidendas transmissere, qui eas, socordia Regum, ad Caroli Martelli vsq; tempora, quietè possederunt, qui Ducem Eudonem oppressit, quòd Saracenis, ad inuadendam Franciam, transitum per suas ditiones, dederat, tuncq; postliminiò reuersæ, ad Reges Francorum, illæ Prouinciæ. Clotarius, cum regnasset annis 4. nullis post se relictis filijs successoribus, anno 667. moritur.

CHILDERICVS 2. REX FRAN-
CORVM 14. regnavit annis 12.

Childericus, eius nominis secundus, post mortem
fratris sui Clotarj, fit Rex Francorum. Verum enimvero
notandum,

notandum, fratrem suum Theodoricum, natu minorem, paulò plus minus, annum ante hunc regnasse: quo, vna cum palatij præfecto suo, in monasterium detruso, propter immanem suam tyrannidem, quam Principes Francorum, tolerare diutius noluerunt. Ne regni sedes vacaret, receperunt hunc Childericum, in Regem suum, anno 668. habuitq; præfectum, Volfradum. Sunt autem Franci, frustrati sua spe, quem animo conceperant, de nouo Rege, qui nihil vnquam Rege dignum præstare potuit, adeo vt propter tyrannidem, euaserit omnibus suis inuisus, maximè autem, multorum odia incurrit, cum Bodillum Nobilem Francum, immeritum, palo alligatum virgis cædi iussit. Neq; vero Rex, diu impunè tulit. Bodillus enim, hac iniuria, ignominiaq; iusto in Regem odio exarsit, adeo vt statuerit, Regem interficere, perfecitq; non multò post, improuiso Regem, è venatione redeuntem, adortus, interemit eum, in villa Chelles vocata, nec sola Regis morte satiatus, reginam etiam vtero gestantem, trucidat. Regnavit Childericus annis 12. fuitq; sepultus vna cum vxore in templo S. Germani des prez, les Paris, anno 679. nullis post se relictis liberis successoribus. Regnante hoc Childerico, magna est orta dissensio, de primatu, inter Ecclesias Romanam, & Rauennatensem. Tandem Rauennatis cæssit Romanæ, licet antè se nominauerit illius caput. Non multo post, Rauennates, cum tentassent recuperare suam pristinam libertatem, à Iustiniano secundo, tanta vi oppugnati fuère, vt eorum vrbs capta, & direpta sit, Episcopus etiam Fœlix nomine, candenti ferro excecatus, missusq; in Pontum Insulam, in exilium, iussu, instiganteq; Papa Rom: qui eum, capitali odio persequebatur.

THEODORICVS, REX FRAN-
CORVM 15. regnavit annis 26.

Theodoricus, eius nominis primus, mortuo suo
fratre, reuocatus è monasterio, in quod à Francis fuerat
protrusus,

protrusus, post mortem Clotar̄i s. restituitur pristinae suae Regiae dignitati, anno 680. habuit praefectum Landesilum. Ebroinus vero, qui ante hunc, eo munere functus fuerat, protrususque cum Rege in monasterium, aegro ferens animo, Landesilum sibi, in praefectura praelatam, relicto monasterio, conscriptoque exercitu, tanto animo aggressus est Theodorici Regis exercitum, ut eum fuderit, pauloque post, congressus cum Landesilo, Competitore suo, in colloquio eum fraudulenter interemit. Unde postea multi in exilium missi fuere, Episcopi etiam aliquot, morte mulcati, rediitque ad praefecturam suam Ebroinus, sumpsitque ab Aduersariis suis plenam vindictam, nulla etiam habita ratione, potentiae vel Nobilitatis. Deuicit etiam Pipinum, & Martinum fratres, Australis Ducis, Imo, ipsum Martinum, contra datam fidem, occidit, cuius tamen mortem, non diu impunè tulit Ebroinus, a Comite Hermenfroy, occisi Ducis Feudatario, mortem Domini sui vindicante, illiusque arrogantiam puniente, in lectulo occiditur, qui deinde, ad Heristellum confugit: qui capto Rege Theodorico, restituitoque pristinae libertati & dignitati, magnam apud Francos nobiles gratiam, & famam consequutus fuerat, promotusque ad praefecturam etiam, in qua multa cum laude se gessit, praecleara, excellenti animi signa aedens, augendo, dilatandoque Regni pomeria. Theodoricus, cum regnasset annis 26. viuos reliquit, anno a Christo nato 694. relictis post se duobus filijs, Clodoueo, & Hildeberto. Humatus, una cum Vxore sua Doda, in vrbe Atrebatensi, in monasterio S. Vasti, ut inibi testatur Epitaphium. Circa haec tempora, coepit in magna auctoritate & Veneratione esse Ecclesia Romana.

E

CLODO-

XVI.

CHRONICA

CLODOVEVS 3. REX FRAN.
CORVM 16. regnavit annis 4.

Clodoveus 3. eius nominis, filius maior natus, pre-
mortui Regis Theodorici, succedit anno 694. de quo,
nihil

nihil relatu dignum, apud scriptores inuenitur, non tam propter ætatem suam gerendis rebus inhabilē, quàm, quòd omnia regni munia, per præfectos gerebantur. Pipinus igitur Heristellus, Regñ Palatij Maior, omnia publica Regni negotia nutu suo administrabat, Austrasiam etiam obtinens. Habuit Pipinus, ex vxore sua, tres filios, Druonem scilicet, & Drogonem Comitem Campaniæ, & Grimoaldum. Ex Alpaide etiam Amasia, natus illi est Carolus Tutilde dictus Martellus, pater illius Pepini breuis, qui post factus est Rex Francorum, vt infra dicitur. Pepinus igitur Heristellus Palatij Maior, multa bella gessit, Frisios etiam, eorumq; Ducem Radbotum, armis, Christianam fidem suscipere, compulit, anno salutis humanæ 697. Hac ætate Venerabilis vir Beda vixit, Regnante hoc Clodoueo, schisma est ortum in ecclesia Romana, super electione Papæ. Mortuo enim Papa Conone, nonnulli elegere Theodorum quendam, hominem opulentum, Alij contra, mercede conducti, elegerunt Paschalem, Archidiaconum, pari ambitione, suam vterq; electionem firmam, ratamq; cupiebat. Romani vtriusq; cupiditatem indignati, Tertium elegerunt, repudiatis duobus illis antè electis, qui etiam coacti fuere, comprobare, huius Tertij, nomine Sergij, electionem. Non multo post, Paschalis, conuictus, artis magicæ beneficio, papatum ambuisse, tonsus, in monasterium detruditur, vbi ira doloreq; post paucos dies moritur. Circa hæc tempora, Saxones, qui hætenus nulla vi potuerunt cogi ad Christi fidem, vltro sese Christi iugo submitunt, sedulam operam præstante Sergio.

XVII.

CHRONICA

HILDEBERTVS, REX FRAN-
CORVM. 17. regnavit annis 18.

Hildebertus, eius nominis secundus, mortuo fra-
tre Clodoueo, fit Rex Francorum, anno 698. omnia au-
tem

tem publica regni negotia, nutu Heristelli præfetti, de quo supra dictum, administrabantur, Hildebertus, umbram verius, quam Regem gerebat, Pipinus enim Imperatorum, Regumq; legatos per se audiebat, h̄sq; etiam inconsulto Rege, responsa dabat, Bella gerebat, rursus pro libidine sua, pacem, induciae faciebat. Deniq; regnantibus his personatis regibus, in tantum creuit Præfectorum auctoritas, vt nemo, etiam in toto regno, eos contra h̄scere auderet. Etenim Lambertus Episcopus Ultraiectinus, ab exilio reuocatus, ausus Pipinum, ob commissum adulterium, verbis castigare, à Dodone Concubinæ fratre, miserum in modum occiditur. Pipinus nihilominus seruata pristina auctoritate, instituit filium suum Grimoaldum, regn̄ palat̄ Maiorem, quo, post paucos dies, à milite Friso, interfecto, substituit illi, ex filio nepotem Theodaldum, vulgo Tibaudt vocatum, cuius pater Drogon, Comes Campaniæ fuerat. Carolum verò Martellum, filium nothum, Ducem Austrasiæ creat, quem deinde, mortuo Pipino, Plectrudis nouerca, captiuum, Coloniam duci iussit, eiusq; ditiones, filio suo, ex secundis nuptiis nato, Theodaldo seu Tibaudt, possidendas tradit. Hildebertus, cum regnasset, sub cura Maiorum Palat̄, ob̄it, anno salutiferæ incarnationis 715. regni sui anno 18. Sepultus apud S. Stephanum, in Vrbe Nancro, relictis duobus post se filiis, Dagoberto, & Lotario. Circa hæc tempora, Veneti, obuiam euntes dissensionibus, ex ambitione nouorum Gubernatorum, indies nascentibus, crearunt sibi Ducem, ne sic quidem speratam concordiam consecuti, occisis aliquot, ex primis Ducibus, successoribus tam limitatâ, circumscriptamq; potestatem reliquerunt, vt præter Ducis nomen, nihil fere ipsis super sit. Decernendi enim potestas, penes Senatores remansit, Licet decreta Ducis nomine, sigilloq; firmentur, illius etiam nomine moneta cudatur.

XVIII.

CHRONICA

DAGOBERTVS REX FRAN-
CORVM 18. regnavit annis 4.

DAgobertus, eius nominis secundus, coronatur
Francorum Rex, anno 716. regebatur autem iutu Plec-
trudis,

trudis, viduæ Pipini, illiusq; nepotis, Maioris Palatij Thidal-
 di. Interim Franci aliquot nobiles, creant sibi alium Re-
 gem, Danielem seu Chilpericum vocatum, adiuncto illi Maio-
 re Palatij, Comite Hermenfroy, (occisi ab ipso Ebroini Ty-
 ranni fama claro.) Dum hæc in Francia geruntur, Carolus
 Martellus, à Plectrude nouerca, captiuus in Vrbe Colonia de-
 tentus fuit. Quàm diu Reges isti umbratiles regnarūt, Francia
 miserum in modum, assiduis bellis dilacerata fuit, Nec finis
 calamitatum fuit, quoad regnum Francicum, submotis istis
 nominetenus Regibus, ad Martellorum familiam transla-
 tum est. Theodaldus enim, Plectrudis filius, ægrè ferens Com-
 petitorem suum Hermenfroy, Regemq; illius Chilpericum,
 coactō exercitu eos aggressus, amissa exercitus sui maiore
 parte, circa syluam carbonariam, turpiter fugiens, nobilium
 Gallorum animos à se abalienauit, adeo vt Plectrudis, ambitio-
 sissimæ fœminæ iugum, diutius ferre recusarint. Cum hæc ge-
 sta sunt, moritur Rex Dagobertus, relictis duobus post se filijs,
 Theodorico, & Chilperico, qui in monasterium fuere protrusi.
 Irminfridus enim, Maior Palatij Regis Chilperici, Theodal-
 do deuicto, victoriæ adeptæ fama, suas partes non mediocriter
 confirmauit. Sustinuitq; Regem suum in regno, quoad Martel-
 lus, carcere euadens, creauit Regem Clotarium, Dagoberti
 præmortui patrum, Chilperico profligato, & ad Regem
 Aquitanix confugere coactō, Vnde tamen, post mortem Clo-
 tarij reuocatus, ab ipso eodem Martello, regiæ dignitati resti-
 tutus est. Regnante eo, Philippus imperator, edicto sustulit
 omnes è templis imagines, idq; de consensu Patriarchæ Con-
 stantinopolitani. Papa verò Constantinus, coacta Ro-
 mæ synodo, reiectis ab ijs adductis argumen-
 tis, vtrumq; hæreseos damnauit, excom-
 municationibus etiam validis-
 simis fulminans.

CLOTA-

CLOTARIVS, REX FRAN-
CORVM 19. regnavit annis 2.

Clotarius, eius nominis quartus, successit in
Francorum Regno, anno 720. Dictum autem suprâ, Ca-
rolum

rolum Martellum, euasisse è carcere Coloniensi, in quo eum Nouerca Plectrudis, per aliquot annos, arctissimè asseruari fecerat. Factus ergo liber Carolus Martellus, conscripto exercitu satis valido, Regem Chilpericum adoritur, manuq; armata, regiam suam dignitatem, tuentem, prope Urbem Samarobrinam, profligat. Nec verò Chilpericus animum despondet, sed quanta maxima potuit celeritate, renouato exercitu, impetratisq; auxilijs ab Aquitanix duce, denuo belli fortunam experitur, Vincitur tamen ipse, & Dux Aquitanix socius, amboq; in interiorem Aquitaniam profugiunt, Irminfridus autem, Maior Palatij Regis Chilperici, è fuga peruenit in Urbem Iuliomagum, eum Carolus Martellus insequitur, captaq; vrbe, in suam potestatem rededit, satis humaniter nihilominus cum eo actum est. Ipsa enim Vrbs, exilij sedes illi data fuit. Martellus, deuictis hostibus, factus voti compos, reuersus in Franciam, eligitur Maior Palatij, regniq; præfectus, instituto nihilominus Rege Clotario, qui consuetudinem prædecessorum Regum secutus, nomine Regis contentus, nullis se rebus gerendis immiscuit, nam, vt iam sæpe dictum est, Respublica, nutu præfectorum, omnia pro libidine sua administrantium, regebatur. Cum Clotarius, sub cura Martelli, regnasset annis 2. è viuis excessit, anno humanæ salutis 721. Sepultus apud patrem, & fratrem, in Vrbe Nancy.

F

CHIL-

CHILPERICVS 2. REX FRAN-
CORVM 20. regnauit annis 5.

Chilpericus, qui etiam Daniel dictus fuit, (qui
regnauit ante Clotarium duobus annis,) reuocatur mor-
tuo

tuo Clotario ex Aquitania, restituiturq; suo pristino regno, per Carolum Martellum, Maiorem Regñ Palatñ, anno 722. Cur autem ab exilio reuocatus fuerit, alia causa non reperitur, nisi quòd Aquitanix Dux dicatur, præcipuus huius reuocationis auctor, extitisse, ipsiusq; intercessione, hunc Chilpericũ, ad regnum Francorum redñsse, præteritis duobus, in monasterium protrusis, Dagoberti Regis filijs, legitimis Regni hæredibus. Carolus Martellus, Regñ Palatñ Maior, sublati Competitoribus suis, omnia Regni negotia, pro suo arbitrio administrabat. Regnavit sub eius cura, & auctoritate Chilpericus, annis tribus, hinc moritur, anno verbi incarnati, 726. Sepultus, in Ecclesia Cathedrali Nouioduni. Regnante hoc Chilperico, denuo magni excitantur tumultus, de veneratione imaginum, quas Imperator Leo, edicto è templis tolli, publiceq; exuri iusserat. Papa verò Gregorius 2. quantum maximè potuit, repugnauit, omnibus Leonis Imperatoris subditis, sub pœna excommunicationis interdicens, ne edictis obedirent, aut aliàs debitum tributum ipsi pendèrent. Circa hæc tempora, moritur Rex Britannix, nullo relicto legitimo successore, Vnde regni Principes, in septem diuisi factiones, quas regni nomine fouebant, ciuilibus bellis tumultuari, seseq; mutuo ad internecionem vsq; extirpare, per triginta annos, non destitère, ad regnum vsq; Caroli Magni, qui deuictam Britanniam, regno Francix inseuit, reliquosq; Regulos, vestigales reddidit, tumultuantesq; Britannos compescuit.

THEODORICVS 2. REX FRAN-
CORVM. 21. regnavit annis 15.

Theodoricus, eius nominis secundus, filius maior
nati Regis Dagoberti 2. è monasterio, in quod in tenera
ætate,

ætate, vna cum fratre suo Chilperico protrusus fuerat, euocatus à Rege Daniele, ex præscripto legum Salicarum, directam Regum lineam intuente, mortuo Daniele, coronatur Rex Francorum, anno à Christo nato 726. qui toto sui Regni tempore, nihil Rege dignum præstitit, neglecta regni cura, cuius negotia omnia, pro arbitrio Caroli Martelli, Maioris regñ Palatñ, vt iam multoties, in vitis prædecessorum Regum, dictum fuit, regebantur, qui, multas sanè res laude dignas, sub hoc Rege, gelsit, adeo vt post mortem, meruerit inter Francorum Reges sepeliri, erecta etiam statua. Tanta enim ociosorum Regum fuit, circa publica Regni munia, negligencia, vt omni Reipub: cura Maioribus Palatñ commissa, tandem etiam possessione ipsa nomineq; Regni spoliati fuerint, Maioribusq; id occupandi occasionem dederint, vt pòst dicetur. Cùm sub Maiore suo Carolo Martello, Theodoricus regnasset annis 15. nullis relictis liberis, moritur, sepultusq; apud S. Dionisium, anno à Christo nato 740. Regnante hoc Rege, Vrbs Roma obsidetur à Longobardorum Rege Luitprando, ideo Papa Gregorius, implorans opem Caroli Martelli, transmisit illi claues Sepulchri Christi, vincula etiam S. Petri, additis alijs multis magni precñ donis. Itaq; ab eo tempore suscipit Martellus patrociniũ Romanæ Ecclesiæ, idq; tam ardenti animo, vt statim missis ad Longobardos legatis, additis minis, nisi à Roma castra mouissent, Papam obsidione liberauerit.

Exq; eo tempore, Romana sedes, excussit iugum

Imperatorum Græcorum, quos antè vt

veros Dominos suos venerata fuerat.

CHILDERICVS^{3.} REX FRAN-
CORVM 22. regnavit annis 9.

Childericus, eius nominis tertius, vulgò Inſipiens
dictus, coronatur Rex Francorum, anno 741. Iam ante,
mortuus

mortuus fuerat Carolus Martellus, relictis post se tribus filijs, Pipino scilicet, Grifone, & Carlomanno. Pipinus successit patri in officio Maioris Palatij, ne tantillum quidem remittens, ab ea, quã pater suus Martellus, in Reges exercuerat, auctoritate. Griffon autem, quietis impatiens, arreptis armis, occupat Urbẽ Laon, dumq; eam cõmunire vult, imparatus opprimitur, duciturq; captiuus in Castrum Nouum situm in Arduenna sylua. Hinc tamen non multo põst elapsus, confugit ad Saxones, quorum adiutus auxilijs, coacto numerofo, validoq; exercitu, fratrem Pipinum bello petit, à quo demum duodecim Comitatus consecutus, arma vtrinq; posita. Carlomannus huius mundi caduca fluxaq; bona contemnens, profectus Romam, suscipit de manu Papæ, habitum S. Benedicti. Deinde ad montem Calsinum in Italia situm, abiens, constringit se voto monastico. Pipinus verõ, relictis à Carlomanno dititionibus factus potentior, omnibus præterea Regni proceribus se carum esse animaduertens, non duxit sibi prætermittendam, hanc oblatam, ad regnum perueniendi, occasionem, quoq; facilius, ea quæ animo destinauerat, ad optatos exitus perducere posset, opere precium duxit, primùm conciliare sibi animum Papæ Zachariæ, transmissio ad eum libello, quo vituperosam Childerici vitam, Papæ, quàm potuit diligentissimè delineauit, atq; exposuit, addens etiam, iniquum esse, eos Regis nomen gerere, qui neglectis regijs muneribus, ociosam vitam ducentes, alteri curam omnem regni administrandi demandarent, æqui iustiusq; fore, eos, qui onus regni sustentant, honore etiam nomineq; Regis dignos haberi. Hac ratione persuasus Papa, mandat Childericum tonsum, in monasterium detrudi, in quo etiam mortuus est, vltimus primæ familie Francorum Regum, qui ex ea familia, recta linea successerant per annos 331.

PIPI-

PIPINVS, REX FRANCO.

R V M 23. regnauit annis 18.

Pipinus, filius Caroli Martelli, cùm per nouem
 annos administrasset officium Maioris Palatij, coronatur
 Rex

Rex Francorum, anno 751. non tam de consensu Papæ Zachariæ, quàm multorum etiam Principum Franciæ, quòd eo honore non indignus haberetur, propter scientiam rei militaris, multarumq; rerù experienciã, quã longo vsu, diu in Republica versatus, consecutus fuerat. Mortuo Papa Zacharia, successor eius Stephanus, à Longobardorum Rege Aistulfo eiectus, in Franciam venit profugus, conquerens apud Pipinũ, de sibi illata ui, à Longobardis. Pipinus igitur, vt qui se Romanæ sedi, iustis de causis deuinctum esse sciret, promisit Papæ, se illius iniurias non neglecturum, curaturumq; vt erepta illi restituerentur, quo responso recreatus Papa, quò apud Regem grati animi specimen æderet, Secundò ipsum, cum duobus filijs consecrat in reges Francorum, addito cognomine Christianissimi, (quo omnes deinde successores vsi sunt,) anathemate etiam feriens, omnes eos, qui vllò vnquam tempore hanc inaugurationem contra ire, aut facere quicquam attentassent, Pipinus igitur non multo post, ducit exercitum in Italiam, cui cum Rex Aistulfus, ad alpium fauces, iter præcludere nititur, tanta Francorum impressione reñcitur, vt necesse ipsi fuerit, confugere in Vrbem Patavium, vbi à Pipino obsidione clausus fuit, quoad promisit, se papæ petitionibus satisfacturum, Iustitiam nempe, quam vocant S. Petri, illi restituere, Rauennæ etiam, aliarumq; vrbium possessionem. Ipse etiam Pipinus dono dat Rom: Ecclesiæ vrbes hosti ereptas, Bononiam scilicet, Ariminum, fauentiam, Imolam, Vrbinum, Ferrariam, Neapolin, & Insulas Siciliam, & Sardiniam, hæc donatio, offendit non mediocriter Imperatoris animum, ad quem illarum Vrbium possessio spectabat. Reuersus ex Italia, armis aggreditur Ducem Aquitanum Gañferum, omniq; ditione exiit, Ducemq; Bauariæ vectigalem sibi reddit, Saxonibus etiam imposuit tributum annuum, trecentorum equorum. Tandem, in Francia erecto Parlamento, receptisq; per Ecclesias Galliæ, Romanis ritibus, & ceremonijs, moritur Parisijs, humatus apud S. Dionisium anno 768. cum regnasset annis 18. superstitibus ex Berta vxore filijs duobus, Carolo magno, & Carlomanno.

CAROLVS MAGNVS, REX FRAN.
CORVM 24. regnavit annis 46.

CArolus magnus, filius Pipini, qui quàm primùm
Patri in regno successit, cupiditatè illud augendi accen-
sus,

sus, statim animum ad res magnas adiecit, neq̄ spes eum sua fe-
 fellit. Principiò enim bellum illud, contra Desiderium Longo-
 bardorum Regem, rogatu Papæ Adriani, susceptum, propter
 turbatam possessionem earum urbium, quas Pipinus Romanæ
 Ecclesiæ dono dederat, tam feliciter ad finem perduxit, vt
 captis Rege, Reginaq̄, cum liberis regñs, in exiliumq̄, missis,
 funditus regnum Longobardorum deleuit. Saxones etiam, cum
 quibus, per triginta annos, acerrimè bellauit, duodecies cum
 ñs prælio decertans, tandem debellauit, vestigalesq̄ reddidit.
 Ducem etiam Hunault, Aquitaniam appetentem, opprimit,
 Item Rodgault, simile quid attentantem, in Italiæ Prouincia
 Foroiulensi, morte mulctat. Domitis domesticis hostibus, co-
 acto valido exercitu, Saracenos aggreditur, non procul ab vr-
 be Pampelona, licet non pari felicitate successerit, primo
 prælio victus, Sed deinde, nouis habitis delectibus exercitum
 supplens, regressus, hostes superat. Dum hæc in Gallñs gerun-
 tur, anno nempe 790. celebratur septimum Concilium Nice-
 num, in quo Græci, cum latinis conuenêrunt de tolerandis in
 Ecclesia, sanctorum imaginibus, Item de obeunda supplicatio-
 ne Spiritus sancti. Deniq̄ Carolus magnus, perdomito Baua-
 rorum Duce Tassilone, superatis Dalmatis, Auaris, & Vanda-
 lis, consecratur à Leone 3. Papa Imperator Romanus, accla-
 mationeq̄ Populi Rom: Augustus vocatus fuit Romæ, ipso
 Natiuitatis Christi festo, anno 801. Tandem deuictis Britan-
 nis, profligatoq̄ Godefrido, Danorum Normannorumq̄ Du-
 ce, cum regnasset annis 46. è viuis excedit, anno Christi 814.
 Corpus eius humatum est Aquisgrani. Neq̄ hîc prætereun-
 dum, eum multas etiam res præclaras, togatum gessisse, erexit
 enim multa, diuersis in locis, studiorum Gymnasia, Parisñs
 nempe, Patani, etiam Bononiæ. Vnde etiam non
 immeritò, ad imitationem Alexandri Ma-
 cedonum Regis, Pompeiq̄ celebra-
 tissimi Rom: Ducis, Magni co-
 gnomen vsurpauit,

LVDOVICVS I. REX FRAN-
CORVM. 25. regnavit annis 26.

Lvdovicus Pius, successit patri Carolo magno,
tam in Imperio Romano, quàm Francorum regno, fuit
coronatus

coronatus Imperator Aquisgrani, à Papa Stephano (qui iam diu in Francia fuerat) anno 814. Duxit vxorem ex familia Saxonum, Hermingardam, ex qua illi sunt nati tres filij, Lotarius scilicet, qui factus fuit Italiæ Rex, in locum Pepini, capite truncati, eò quòd conspirasse contra patrum, accusatus fuisset: Pipinus, qui fuit Aquitanix Rex, & moritur, superstitè etiamnum patre: & Ludouicus, qui factus fuit Rex Germanix, Bauariæq;. Mortua Hermingarda, duxit secundam vxorem, Iudith filiam Comitis d'Altorff, ex qua illi natus est, filius Carolus caluus, qui patri successit in Regno Francix. Ludouicus Rex, cum reformandis Clericorum sui status, moribus, qui eò tempore luxu, fastu, epulationibusq;, exemplo populum non mediocriter offendebant, concilium vellet indicere, nunquam potuit voto suo satisfacere, impeditus bello ciuili. Oppugnatus enim à tribus suis, ex primo matrimonio natis, filijs fuit, quos Clerus incitauerat, criminabantur etiam, iniquam regnorum diuisionem. Insuper etiam ipsi Ecclesiastici, coacto conciliabulo Compendij, vbi decreuerunt, Ludouicum tanquam inutilem, priuandum Imperio, tonsuramq; in monasterium esse detrudendum, deinde decretum illud transmiserunt Lotario Regis filio, qui ex Italia, Papa comitatus, numero quoq; exercitu instructus, in Franciam venit, patriq; instructis copijs obuiam progressus, confligendi animo. Pater verò, prælium deuitans, filij sui se permisit potestati, qui eam insolentia, acerbitateq; in patrem fuit, vt non sit veritus, eum in carcerem detrudere, apud S. Medardum in Snessionibus, Nouercam, vna cum filio suo Carolo Caluo, in exilium protrudens. Principes verò Francix, iniquo ferentes animo filij tantam impietatem, intra annum, Regem suum carcere educunt, qua re percussus Lotarius, profugit in Italiam, cui tamen pater illam culpam condonauit. Normanni hoc tempore inuadunt Galliam. Paulè post Ludouicus moritur in vrbe Moguntina, cum regnasset annis 26. sepultus in Vrbe Mediomatricum in Lotharingia.

CAROLVS CALVVS, REX FRAN-

CORVM 50. REGNANT ANNO 78.

Carolus Calvus, filius Ludouici Pij, factus est
 Rex Francorum, anno 841. idq; occasione diuisionis fa-
 ctæ cum

etæ cum fratribus, cum quibus ante factam partitionem, ad Fontenaium Iksiodorensum, prælio decertauit, in quo magna pars Nobilitatis Gallicæ occubuit: quâ hæsti ansam Normanni, nouis excursionibus vexarunt Galliã, direptis etiam oppidis, Nannetensium, Turonensium & Iulio mago, maioraq; tentaturi videbantur, nisi pax inter fratres inita, eos deterruisset, quæ his conditionibus firmata fuit: Vt Carolo Francia omnis occidentalis, inclusa fluuio Mosa, oceano, & montibus Pyrenæis, pareret. Ludouico Franconia, cum multis Germaniæ ciuitatibus ultra Rhenum: Lothario Italia Imperiumq; Romanum. Fuit facta hæc diuisio, de consensu trium fratrum, ad eum finem congregatorum, in Vrbe Verduno. Quantum attinet ad Pepinum, Carolumq; præmortui Pepini, Aquitaniæ Regis, filios, Carolus caluus eos detrusit in monasterium, mutato Aquitaniæ regno in Ducatum. Lotharius Imperij sui anno decimoquinto, monasticum votum suscipit, relicto Imperio, filio Ludouico natu maiori, Lotharingiam autem, quam de suo nomine ita vocauit, Lothario secundo suo filio, dat. Quibus non multo post, sine legitimis hæredibus, vita decedentibus, Carolus Caluus fit Imperator, ex quo tempore, factus est adeo sumptuosus, vt coronatus, dalmaticaq; ad talos demissa indutus, in publicum prodiret, plusq; temporis impendêret cultui corporis, vestiumq; superfluitatibus, quàm rebus serijs, aut alioquin ad Regni curam spectantibus. Veneno, à medico suo Sedechia Iudæo, necatus, cum regnasset annis 38. humatur eius corpus, apud S. Eusebium Vercellis, anno 878. vnde post septennium, relatum ad S. Dionisium fuit, reliquosq; pone Reges positum. Carolo regnante, anno nempe 851. tanta annonæ caritas, publicaq; fames, per omnes Imperij sui ditiones fuit, vt filij parentes suos deuorare, plusquàm ferino more, attentauerint. Circa hæc etiam tempora Cardinales elegerunt foeminam Papam, quæ desumpsit nomen Iohannes, sunt qui eam Anglam, alij contrâ Germanam natione fuisse scribant, cum sedisset annis duobus, dolore partus extinguitur.

LVDO-

XXVII

CHRONICA

LVDOVICVS 2. REX FRAN-
CORVM 27. regnavit annis 2.

Lvdouicus, eius nominis secundus, balbus di-
ctus, successit suo patri Carolo caluo, anno 878. Papæ Io-
hanni

hanni carus fuit, magnaq; familiaritate coniunctus. Vnde Papa summam adhibuit diligentiam, quo posset eum ad Imperij fastigium euehere, verum Italiæ Principes resisterunt, Papamq; ea de causa, in carcerem coniecerunt, ex quo tamen, non multo post euadens, in Galliam profugit, coronauitq; dictum Ludouicum in Imperatorem, qui tamen non diu hac dignitate laxari potuit, intra biennium moriens, pregnantem post se relinquens vxorem suam Richildam, quæ deinde peperit filium Carolum, Simplicem dictum. Relictis etiam duobus filijs Nothis, Ludouico, & Carlomanno, qui administrarunt regnum Impuberis fratris, Caroli simplicis. Hoc Ludouico regnante, Normanni excursionibus Galliam vexarunt, fuere tamen, magno suo damno, reiecti. Soror huius Ludouici nupta fuerat Regi Angliæ, quo mortuo, Ipsa in Franciam rediens, rapitur à quodam Principe, Balduino vocato, qui eam in Vxorem ducens, obtinuit dotis nomine, à Francorum hoc Rege, syluam carbonariam, quæ tractu deinde temporis excisa, exultaq; Flandria dicta fuit, Comitatus titulo ex eo tempore, à Balduini successoribus possessa. Dicendum etiam obiter hinc est, Ludouicum Bauarum, Caroli Calui fratrem, duos habuisse filios, Carolum nempe & Ludouicum. Carolus successit Patruo suo Carolo Caluo in Imperio, exq; eo originem duxit Hugo Capetus, à quo cœpit initium tertia Francorum Regum familia. Sed redeamus ad Ludouicum, quo regnante Normanni iterum Galliam inuadentes, magna vtrinq; effusione sanguinis repelluntur. Moritur Ludouicus in Vrbe Compendij, ipso Parasceues die, corpus eius humatur in templo D. Mariæ dictæ Urbis. Illo mortuo, Regina profecta est ad fratrem suum Angliæ Regem, apud quem dum commoratur, educat filium posthumum. Post hunc Ludouicum Francorum Rex nemo Imperatoriam dignitatem consecutus est.

H CARLON,

CARLON, REX FRANCO,
RVM 28. regnavit annis 5.

Carlou seu Carlomannus, eiusq; frater Ludouici, præmortui Regis Ludouici filij Spurij, fiunt Reges Franciæ.

Franciæ anno 881. eò quòd nullus legitimus regni hæres præ manibus esset. Vnde in Francia dissensio orta, cum alij Regnũ Bosoni Prouinciæ Comiti deferendum censerent, alij contrã, ad Germanorum Imperatorem, illud transferri cuperent, li- tem istam diremit ñsdem diebus natus filius posthumus, ex re- licta Ludouici Regis vidua, qui legitimus regni hæres, cum propter ætatem, administrando regno ineptus esset, fratres supra memorati, tutelæ nomine, regimen suscipiunt, conscri- ptoq; exercitu, obuiã proficiscuntur Danis, Normanisq; Fran- ciam per quinquennium, omni belli calamitate diuexantibus, initoq; cum ñs, prope Chinon, prælio, occisis nouem hominum millibus, a deo eos debilitarunt, vt relictis, quas antè occupa- rant, Urbibus, Treuez & Metz, Francia excedere coacti fue- rint. Sunt, qui dicant, eos magno auri pondere accepto, ñs vr- bibus, totaq; Francia celsisse. Ambobus istis fratribus, misera- bilis, fortuitusq; vitæ exitus fuit. Ludouicus enim ardenti stu- dio in venatione aprum insequens, telo, à socio venationis in feram directo, traiectus, misere perñt. Carlomannus vero, in- sequenti anno, dum puellam cupitam, profugientem in domun- culam quandam, temerè equo insidens persequitur, detorta ceruice, moritur. Datus autem huic Regis titulus, quòd illum ætate, & vita superauerit. Carlomannus cum regnasset annis quinq;, moritur anno à Christo nato 876. relicto filio vnico,

Ludouico, qui patri in regno successit, licet non ha-
buerit plenam regni administrationem, vt
infra dicetur, cognominatusq;
Inutilis fuit.

H LVDO-

LVDOVICVS³. REX FRAN-
CORVM. 29. regnauit annis 6.

LVdouicus, Inutilis vulgo vocatus, mortuo patre
Carlomanno, regnum est adeptus anno 886. In quo se
adeo

adeo male gessit, vt Regis nomine, ab omnibus, merito indignus haberetur. Deditus enim voluptatibus corporis, tam vecors factus est, vt nihil, domi forisue, Rege dignum quicquam præstare potuerit. Cumq; illi à Patre relictus esset numerosus, probeq; instructus exercitus, quo facile potuisset Normannis, Galliam populantibus, omniaq; passim diripientibus, resistere, si quid in eo animi fuisset, verum tam timido viliq; animo fuit, vt inito cum h̄s foedere, promiserit ipsis, per duodecim annos, soluere annuam, duodecim mille librarum, pensionem. Quam ignominiam Franci iniquo animo ferentes, Francicoq; nomine indignum ducentes, Normannis pendere tributum, regno exutum, in monasterium protrudunt apud S. Dionisium. Factus fuerat iã ante aliquot dies subditis inuisus, maxime vero Nobilibus, eò quòd violentas, incoestasq; nuptias, cum monacha monasterij S. Baudouræ, contraxerat. Rege igitur intra claustra monasterij incluso, Principes Franciæ mittunt legatos ad Carolum Crassum Imperatorem, illius implorant opem, contra inuasionem, oppressionesq; Normannorum. Imperator precibus eorum persuasus, suscipit Galliæ patrocini-um, coactosq; exercitu, obuiam proficiscitur furori Normannorum, eosq; denuo exercitu quadraginta hominum mille, in Franciam irruentes, Vrbesq; Parisiorum obsidentes, monasteria, Ecclesiasq; in Suburbis exurentes, tanta vi aggressus est, vt vix eorum vnus euaserit, quo aduerso prælio consternati Normanni, per aliquot annos, abstinerunt à vexanda Gallia. Nihilominus Carolus animaduertens, omni eos Gallia non ita facile pelli posse, de consensu Francorum Principum, in h̄t cum eorum ducibus, Godefrido & Sigefrido, foedus, concessa illis Neustria trans Sequanam fluium, cuius regionis Incolæ, iam dudum ad eos defecerant, exq; eo tempore prouincia illa, dicta est Normannia. Tandem ipsemet Carolus Crassus, factus est adeo degener, pristinaq; virtutis immemor, vt exutus suo Imperio, eò egestatis redactus sit, vt vix illi alimenta suppeterent.

ODO, REX FRANCO.

R. V. M. 30. regnavit annis 8.

Odo, filius Comitis Andegauensis, mortuo Carolo Crasso, obtinuit regnum Franciæ anno 891. quamvis non

non esset de familia Carolina, prætulere tamen illum Franciæ Principes, Arnaldo Germanorum Imperatori, qui armis tentabat occupare Francorum regnum. Hoc regnante, Normanni, gens indomita, rupto, neglectoq; , cum Carolo Crasso inito, foedere, renouarunt in Francia acerrimum bellum, secundo Urbem Parisiorum obsidentes. Vnde Monachi S. Genouesux, quorum oratorium in suburbis exusserant, ex eo tempore precibus suis horaribus inseruere: A furore Normannorum, libera nos Domine. Eruptionibus verò noui Regis Odonis acerrimis, coacti castra mutare, Urbemq; liberare. Redeuntes tamen versus suas ditiones, quâ transferunt, omnia barbara sæuitia diripuerunt, occisis incolis, exustisq; multis oppidis, castellisq; in Prouincijs de Brye & Campaigne, occupata etiam Vrbe Troia. Hinc cum Britannia, eadem exequendi animo peterent, fuere excepti à Britannis alacri, intrepidoq; animo, qui eos duobus prælijs, duodecim millibus hominum occisis, deuictos reiecerunt. Dum hæc in Francia geruntur, Principes aliquot Francorum, persuasi ab Anglorum Rege, miserunt, qui ex Anglia reducerent puerum Regem, filium Ludouici Balbi, (quem mater, mortuo marito Rege, eò traduxerat, educaueratq; apud auunculum suum Regem Angliæ,) adductumq; coronârunt in Regem Francorum, annos tunc natum quatuordecim. Hac electione, Odo Rex, qui tum in Britannia viuebat, valde consternatus fuit, nihilominus, antequam vita excessit, libero ore, animoq; fassus est, Puerum illum, legitimum hæredem regni, seq; tutelæ nomine hætenus regnum administrasse, moritur deinde anno 889. Sumpsit hic Odo primus, insignia regia, innumeris depicta lilijs, vsusq; etiam similiter depictis vexillis, qui mos perdurauit ad Carolum vsq; sextum, Francorum Regem, qui rursus induxit vsum insigniorum, trium Liliorum, quæ instituerat Clodoueus, Regum Francorum primus Christianus.

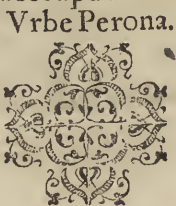
CAROLVS 3. REX FRANCO.
R. VM 51. regnauit annis 27.

CAROLUS, eius nominis Tertius, Simplex dictus,
Cadeptus est Regnum Franciæ, anno 899. Normannico
bello

bello nondum plane sopito, huc accefferunt etiam domestica bella, auctore Roberto Comite Parisino, fratre Odonis illius, qui rerum potitus fuerat, nec deerant è Principibus aliquot, qui Roberti causæ fauerent, eumq; Regem efficere studerent. Carolus verò, quò facilius his tantis ingruentibus malis resistere posset, in hnt fœdus cum Imperatore Henrico Saxone, collectoq; exercitu, obuiam processit Roberto, (ab Archiepiscopo Remense iam in Regem coronato) conflixitq; cum eo prope Suefiones, quo in prælio, profligato exercitu, ipse Robertus occiditur. Illius mortem frater iuus Hebertus Comes Vermandorum, acerbè tulit, Sed oportunitatem vindictæ idoneam captans, dolorem ad tempus dissimulat. Rex deinde, quo tandem finis aliquando foret, tot, tantorumq; malorum, quibus Francia tot iam annis, assiduitate bellorum oppressa iacuerat, nouum in hnt fœdus cum Normannorum Rege Rodolpho, data illi filia sua in vxorem, ea conditione, vt fiat Christianus, concessa etiam dotis nomine Normannia. Rex his omnibus obundis intentus, diuertens de via in urbem Peronam, obtulit Heberto, Domino Urbis, occasionem exequendi id, quod diu animo occultatum gesserat. Inuitatus demum Rex ab Heberto, arcem ingressus, con hntur in carcerem, in quo triennio post dolore squaloreq; extinctus est. Tamen antequam è vita excessit, coactus fuit ab Heberto, & Hugone Comite Parisino, regno se abdicare, idq; Rodolpho, Burgundiæ Ducis filio cedere. Regina salua euasit ad fratrem suum, Angliæ Regem, Eduardum, apud quem, propter Gallicos motus, tredecim annis commorata est. Mortuus autem Rex in Carcere

Peronensi, anno 926. cum regnasset annis 27. iacet apud S. Fourcy, in

RODOLPHVS, REX FRAN.
CORVM 72. regnavit annis 11.

Rodolphus Burgundus, opera diligentiaq; Co-
mitis Vermandorum Heberti, & Comitis Hugonis Pa-
risini,

rifini, coronatur Francorum Rex anno 927. qui licet non fuerit regia stirpe oriundus, obtinuit regnum, non tam fretus, adiutusq; opibus, fauoreq; Comitum suprâ dictorum, quàm multorum etiã aliorum Franciæ Principum, maximè vero sese fulciens, violenta Caroli abdicatione. Itaq; regnauit duobus, aut vt alij malunt duodecim annis, numeratis hjs, quibus filius Caroli Simplicis, per ætatem regis munere fungi non potuit. Non videtur autem diu regnasse, quòd ferè nihil de eo relatu dignum, scriptum inueniatur, Præter expeditionem illam, quam suscepit in Italiam, inductus spe perueniendi ad imperium, id temporis valde controuersum, sparso etiam rumore Saracenos bello se velle aggredi, qui frequentes apud Neapolim descensiones faciebant, Verum enim uerò omni sua spe frustratus fuit, quamuis deuicerit Berengarium in Italia potentem principem. Tandem cum animaduertet se Italis inuisum, reuertitur in Franciam, pauloq; post, medicorum euanescentibus curis, à vermibus exesus, moritur. Hoc rege regnante, accidit Romæ nefandi exempli offendiculum, facta enim dissensione super electione Papæ, Sergius, viribus superior deiecit Formosum sede Rom: qui profugus in Franciam venit, nihil intentatum relinquens, quo posset reduci, restituiq; in integrum, quo tandem impetrato, statim post adeptum Papatum moritur. Tum Sergius morte Competitoris lætus, Petri sedem scandit, vindictæq; cupiditate ardens, Formosum sepulchro erutum, pontificisq; indutum in fulis, capite truncari, plusquàm schytico exemplo, cadauer, deinde in Tybrim profluentem proijci, iubet.

LVDOVICVS 4. REX FRAN-
CORVM 33. regnavit annis 16.

LVdouicus, eius nominis quartus, vocatus Ultra-
marinus, eò quòd in Anglia profugus, educatus fuerat, fit
Rex

Rex Francorum anno 929. accitus ad regni possessionem à Franciæ Principibus. Initio regni sui, bella gessit cum Imperatore Otthone, Duceq; Bauariæ Henrico, pertractis in societatem suam Palatino Ebrado, Duceq; Lotarigo, post nihilominus pace cum Cæsare facta, sororem eius Engebergam, filiam Othonis primi, (quæ antè Duci Lotharigo nupta fuerat) in vxorem ducit, magnamq; Lotharingiæ partem cum ea adeptus est. Reuersus in Franciam, suspendi iussit Comitem Vermandorum Hebertum, paternæ necis auctorem, quo facto, Hugo Comes Parisinus à Rege alienatus, Normannos, ad bellum regi mouendum, incitauit, quod magno vtrinq; animo aggressi, post varios belli euentus, Dux Normanniæ Guilielmus, ab Arnolde Comite Flandriæ, occiditur. Rex audita illius morte, properat versus urbem Rhotomagum, animo capiendi, mortui Ducis filium Richardum, verum antequam Rex aduenit, confugerat ad Comitem Bernardum, præpotentem in Normannia virum. Hugo Comes Parisinus, non ita multo antè Regi conciliatus, denuò deficit à Rege, criminans iniquum fœdus inicum cum Normannis, quorum causam apertè fouendam susceperat, hscq; persuasit, rupto fœdere renouare bellum, pertracto in societatem Rege Danemarckix profugo, qui cum nauium classe substiterat ad promontorium de Caulx, tantaq; astutia doli sui telam contexuere, vt Rex, multis ex prima nobilitate amissis, captus in urbem Rhotomagum auheretur. Qua re intellecta Imperator Otho, in Galliam sedandis istis turbis ilicò venit, aduentuq; suo Rex liberatur, dato obside Carlomanno, qui paulo post inibi moritur. Hugo Comes Parisinus, hoc inopinato Cæsaris auxilio spe sua deiectus, sese permittit potestati Regis, qui, cum regnasset annis 16. moritur anno 945. Sepultus apud S. Remigium, in Vrbe Remensi.

XXXIII.

CHRONICA

LOTHARIUS, REX FRANCO-

R V M 34. regnavit annis 31.

Lotharius, eius nominis quartus, coronatur Rex
Francorum, anno 946. quo tempore Hugo Comes Pari-
sinus,

finus, omnia Regni munera administrabat, qui paulo post mortuus, sepelitur regali pompa, apud S. Dionisium, relictis post se tribus ex Aigonda vxore filijs, Hugone scilicet, Capeto Othone Duce Burgundiæ, & Henrico, fratris in Ducatu successore. Imperator Otho inuestierat Regis fratrem Carolum Ducatu Lotharingiæ. Lotharius eam donationem tam ægro tulit animo, vt illius ergò, Imperatori bellum denunciauerit, confestimq; ducto exercitu versus Aquisgranum, aduentu suo inopinato, Imperatorem imparatum in fugam conñcit, Franci præsidijs nudatam urbem expugnant, & diripiunt, vnaq; Imperatoriam aulam, opimaq; præda ditati, in Franciam reuertuntur. Imperator hac direptione adeò fuit exacerbatus, vt iurauerit, se de ipsa Parisiorum vrbe pœnas sumpturum, quam non multò post obsidione cinxit, direptis in itinere, pro-uincijs, Suefsionum, Remensium, & Laon. Hugo verò Capetus, & Henricus Burgundiæ Dux, qui urbem præsidio obtinebant, quotidianis eruptionibus depugnantes, magno Imperatorem damno afficiunt, necato etiam inter alios, quodam die, Nepote Imperatoris. Hoc successu, obfessi facti alacriores, assiduisq; eruptionibus, externos hostes inuadentes, Imperatorem, desperata expugnatione, de abitu consilia capere compulerunt, quem deinde abeuntem, Franci, magna animi alacritate insecuti sunt, eumq; circa Suefsiones aggressi, tantâ exercitus sui stragem ædidere, vt fluuius D'ayne, cadaueribus repleto alueo, consuetum suum cursum mutârît. Deuenerunt tamen in mutuum colloquium, Imperator, & Rex, stabilitaq; inter eos iuramento pax fuit. Dux Lotharingiæ Carolus, cuius causa bellum istud susceptum fuit, viuebat tum temporis Bruxellis, ignauo ocio deditus, vnde nobilitati inuisus, ab omnibus contemnebatur. Clotarius cum regnasset annis 31.

moritur anno 986. sepultus apud S. Remigium, in

vrbe Rhemense, relicto post se Filio vnico

Ludouico, qui Patri in regno

successit.

LVDO-

XXXV.

CHRONICA

LVDOVICVS 5. REX FRAN-
CORVM 35. regnauit annum 1.

LVdovicus, eius nominis quintus, coronatur Rex
Francorum, anno 987. moriturq; anno sequenti Com-
pendij,

pendij, venenoq, vt creditum fuit, sublatus, sepultusq; apud S. Cornelium dicti loci, nullo relicto legitimo regni hærede, Vnde regnum Francorum factum fuit controuerſum, patruus enim ſuus Carolus, Lotharingiæ Dux, qui, vt ſuprà dictum fuit, Bruxellis vivebat, adiutus à Conſanguineo ſuo Othone Imperatore, conſcripto exercitu Franciam petit, ſpe conſequendi regnũ, cuius poſſeſſionem ad ſe ſp̄are, aiebat, quod effeſt Regis præmortui agnatus proximus, occupatiſq; aduentu ſuo Reims, Laon & Soyſſons Urbibus, adeo vt Competitor ſuus, Hugo Capetus percufus, in interiorem Galliam ſeceſſerit, confirmatiſq; viribus, non multo poſt, reuerſus, Urbem Laon, in qua ſe Carolus, cum vxore & liberis, incluſerat, obſidet, breuiq; clandestino introitu Vrbe potitur, (proditione Ancelñ vrbiſ Ep̄iſcopi,) Carolumq; cum vxore & liberis captiuos, tranſmiſit in urbem Aureliam, vbi per annos ſedecim captiuus detentus, ſuſcepit ex vxore ſua filios duos, totidemq; filias, quarum vna, Emenarda dicta, nupta fuit Comiti Namurenſi, nataq; ex ñs eſt filia Iſabella, quæ nupſit Philippo illi Auguſto, qui genuit Ludouicum, patrem S. Ludouici, qui hac ratione, dictus fuit deſcendiſſe è ſtirpe Carolina. Sed redeamus ad Hugonem Capetum, qui hac victoria potitus, regnum ſibi aſſeruit, pro ſe adducens Rudolphum Burgundum patruum, qui regnũ obtinuit, de conſenſu Caroli Simpliſis per vim expreſſo, Addens inſuper, diuinitus patri ſuo ſignificatum fuiſſe, regnum ad ſuam familiam tranſiturum, perſuaſis hoc modo, aliquot è Gallix principibus, quodq; ipſe non indignus eo honore haberetur, propter variam rerum experientiam, Rex permansiſt. Competitor ſuus, ab omnibus deſertus, licet verus Regni hæres eſſet, miſerè in carcere moritur, anno 1004.

K

HVGO

XXXVI.

CHRONICA

HUGO CAPETVS, REX FRAN-
CORVM 36. regnavit annis 9.

HVgo Capetus, filius Hugonis Parisini, eligitur
Rex Francorum Nouioduni, coronaturq; in Vrbe Re-
mensi,

mensi, anno 988. Initia sui regni tranquilla nactus, non tam vi,
 & armis, quàm consensu fauoreq; Principum aliquot Franciæ,
 maxime verò, quòd Carolum Lotharingiæ Ducem, Competi-
 torem suum diligenter custoditum, in carcere asseruaret, adeò
 vt illius causam nemo suscipere auderet, Ideoq; illi, (duobus
 suis filijs veneno extinctis,) vt fama fuit, in carcere morien-
 dum fuit. Eaq; ratione Capetus plenam liberamq; regni pos-
 sessionem nactus, Urbem Parisiorum regni primariam, lætis
 ciuium acclamationibus exceptus, ingreditur. Hinc de medio
 sublatis, quos nouo suo regno obstare posse putabat, inter quos,
 Archiepiscopũ Remensem (Regis Clotarĩ fratrem Nothum)
 sede episcopali mouit, Instituitq; in illius locum Gilbertum
 Philolophum Aquitanum, filij sui pædagogum, qui postea fa-
 ctus fuit Papa, desumpto nomine Siluestro, Imfamis, quòd ma-
 gicæ artis beneficio, (vt Nauclerus ait) cum diabolo paci-
 scens, eò dignitatis euectus fuerit. Sed redeamus ad Regem.
 Hugo Capetus nascituris etiam dissensionibus mature prouid-
 ere cupiens, curauit filium suum Robertum, se superstitite, co-
 ronari in Galliæ Regem Aureliæ, à Præceptore suo Gilber-
 to, tum Episcopo Remense, Ipse autem deinde non est vsus
 diademate, aut vllis alijs regijs insignijs, sed bella gerens con-
 tinua, laboribus militaribus sese exercebat. Hinc cum esset illi
 nunciatum, Arnoldũ Flandriæ Comitem, damnare suam istam
 violentam Regni vsurpationem, ideoq; debitam Francorum
 Regibus, ipsi denegasse obedientiam, armis eum aggressus, eri-
 pit illi Comitatum Artesiæ, quem tamen non multò pòst, inter-
 cessione Ducis Normanniæ, re transacta, restituit. Cùm regnas-
 set annis nouem, erexissetq; Ecclesiam S. Maglorĩ Pa-
 risijs, moritur anno 997. cum prædecessoribus
 suis Francorum Regibus, apud S. Dio-
 nysium sepultus fuit.

ROBERTVS, REX FRANCO,
R. V M 37. regnavit annis 34.

Robertus, eius nominis primus, successit patri
suo Hugoni Capeto, in regno Franciæ, anno 997. regna-
uit au-

uit autem toto sui regni tempore feliciter, magnus vir in pi-
 mis, pietate insignis, Doctorum hominum, ipse doctissimus, me-
 cœnas liberalis, religionis cultor eximius, aded, vt non semel
 sese Clericis, horarias preces decantantibus in Ecclesia, im-
 miscuerit, profectus etiam Romã religionis ergo, multa quoq;
 Tempa, monasteriaq; fundauit, opulentibus ea re ditibus do-
 tans, Parisiis erexit Ecclesiam S. Nicolai des champs prope
 Palatium, quod tum erat extra muros situm, In Vrbe Aureli-
 ensi dicauit Templum S. Mariæ des bonnes nouuelles: diuer-
 sisq; in locis alia multa. Accessionem etiam adiunxit Abbatiaẽ
 D. Dionisi. Anno regni sui quinto, Henricus, Burgundiæ Dux,
 moriens testamento illi reliquit Burgundiam, quam deinde
 Comes Augustonemetum, adiutus fauore, auxiliisq; Burgun-
 dorum, occupare tentans, vincitur, filiusq; Regis Robertus in
 possessionem mittitur. Eodem tempore Vrbs Sens fisco Regis
 adiudicata, Comite eius, læsæ maiestatis crimine, damnato. Cir-
 ca hæc tempora Rex Robertus, vnaq; cum eo Richardus Nor-
 manniæ Dux, exercitum in Valencenianos ducunt, suppetias
 ferentes Balduino Flandriæ Comiti, Imperatoris Henrici ar-
 mis oppresso. Rex Robertus, duas habuit Vxores, ex quarum
 prima Constantia, filia Comitis Arelatensis, sunt illi quatuor
 filij nati, vnaq; filia, nempe, Hugo, Henricus, Robertus, Eudes,
 & Alisa. Hugo & Eudes, patre etiamnum superstite moriuntur.
 Hinc Henricus secundò genitus, patri in regno succedit. Ro-
 bertus dux Burgundiæ fuit. Alisa nupta fuit Comiti Augusto-
 nemetum, pòst etiam Flandriæ. Robertus, cum regnasset 34.
 annis, ex hoc sæculo migrat anno 1030. in oppido Melo-
 duni. Corpus eius humatur apud S. Dionisium Vxor eius
 Constantia, sepelitur in Abbatia de Poissy, ab ipsa
 dicata, quam multi pòst Francorum
 Reges dotauerunt.

XXXVIII.

CHRONICA

HENRICVS I. REX FRANCO.

R. V M 38. regnauit annis 30.

HEnricus, eius nominis primus, coronatur Rex
Francorum, anno 1030. de possessione autem Regni, ar-
mis

mis illi contendendum fuit, cum fratre Roberto, qui in suas partes pertraxerat, Flandriæ & Campaniæ Comites. Henricus autem, capta iamdudum regni possessione, adiuuusq; auxilijs Ducis Normanniæ, & Comitis Corbelij, victoria potitus, liberam regni possessionem consequitur. Non ita multo post, Rudolphus Burgundiæ superioris Rex, cum regnasset annis triginta, iam annis factus grauis, tradit regnum suum, Conrado filio Imperatoris. Comes autem Campaniæ Eudo, id ægrè ferens, captis armis tentauit illud inuadere, ad se id spectare, iure successionis asserens. Quo ab Imperatore repulso, Regnum in duas prouincias diuisum fuit, quarum vna pars, sub Comitatus titulo, Imperio cessit, alteram sub Ducatus titulo obtinuit Regis Francorum frater Robertus. Ne hac quidem partitione contentus Comes Eudo, redintegrato bello, Gotheloni Duci Lotharingo, eripit urbem Bar, & alia aliquot castella. Tandem vero, amisso exercitu hoc bello, obijt. Rex intellecta defectione Comitis Melanij, eripit illi ditionem, coronæq; Franciæ annectit. Dum hæc geruntur in Francia, Normanniæ dux Robertus, cum vellet suscipere vltamarinam expeditionem, animo recuperandi regnum Hierosolymitanum, relicto Ducatu, filio Notho Guilhelmo, dat illi Tutorem Regem Franciæ, qui illum, repugnantibus Normannis, in possessionem induxit. Henricus duas habuit vxores, quarum prima, breui post nuptias tempore, moritur, secunda, Anna dicta, filia Regis des Rutelois, peperit illi tres filios, Philippum scilicet, qui patre superstite coronatur Francorum Rex, Hugonem Comitem Veromanduorum, & Robertum, qui patrem morte præcessit. Cum regnasset annis triginta, dato filijs Tutore Balduino Flandriæ Comite, moritur anno 1060. sepultus apud S. Dionisium. Hoc tempore, fuere Romæ, tres Papæ, quibus sede pulsus, Imperator Henricus instituit quartum, Gratianum nomine, qui accepti beneficij memor, Imperatorem, magni valoris aurea corona, donauit.

PHILIP-

PHILIPPVS I. REX FRANCO.

R. V. M. 39. regnavit annis 48.

Philippus, eius nominis primus, successit patri,
 coronatusq; Francorum Rex, anno 1061. natus annos no-
 uem,

uem, Regnum verò administrabatur à Balduino, Flandriæ Comite, tutelæ nomine, duxerat enim amitam Regis in matrimonium. Principes autem Francorum aliquot, ægrè parèbant Comitis Tutoris edictis. Verùm eniuverò diligentia, providentiæq; Comitis, eò res deducta fuit: vt etiam inuiti ipsi præstare consensum debuerint. Coegerat enim exercitum numerosum, quem in Gasconia sustinebat, iparso rumore Saracenicis belli, cum reuera, dissipandis Nobilium aduersis consilijs, exercitus ille aleretur. Hoc tempore, moritur Rex Angliæ, sine legitimo regni hærede, instituto ex Testamento successore Guilhelmo Duce Normanniæ. Frater verò Angliæ Reginæ Hauardus, repudiat Guilhelmo, regnum inuasit Guilhelmus traiecto mari, bellum illi infert, tandemq; Hauardo occiso, regno potitur: dumq; in Angliã noui regni confirmandi causa, commoratur, filius suus Robertus, quem Ducatui Normanniæ præfecerat, factus est adeo insolens, vt Pater coactus fuerit, in continentem trañcere, ipsiq; bellum inferre, in quo, dum cum filio concurrit, lanceæ ictu ex equo deturbatur, superuentu nihilominus suorum, illæsus euadit. Philippus duxit vxorem Bertam, filiam Balduini Comitis Hollandiæ, ex qua natus est illi filius Ludouicus Crassus, qui post eum Rex fuit: & filiam Constantiam, quæ nupsit Principi Austriæ. Repudiat deinde Rex Bertam, persuasus ab vxore Foulquesij Ducis Andegauensis, quam per annos septem, tam insano, vituperosòq; amore adamauit, vt ea inconsulta, in publicis regni negotijs, vix quicq; statuere auderet. Tandem verò censuris Papæ Paschalis percussus, reiecta adultera, cum Berta vxore sua, redijt in gratiam. Anno 1095. decreta fuit illa nunq; satis laudata expeditio vltamarina, recuperandi causa regni Hierosolymitani. Imperator exercitus, declaratur Godefridus Bullionius, qui trecentis hominum millibus, multisq; ex præcipua nobilitate comitatus, primo aduentu suo occupat Syriam, Deinde ipsam quoq; vrbem Hierusalem, vbi coronatus Rex, intra annum moritur. Rex Philippus, cum regnasset annis

49. mortuus est Melioduni, anno 1109. sepultusq; apud S. Benedictum sur

Loirre.

L

LVDO-

XXXX.

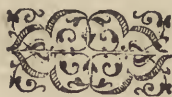
CHRONICA

LVDOVICVS 6. REX FRAN-
CORVM 40. regnauit annis 29.

LVdouicus Crassus, successit Philippo patri suo,
coronaturq; Francorum Rex, ab Archiepiscopo Seno-
nensi,

nensi, in vrbe Aurelianensi, anno 1109. Principes aliquot Francorum, aduerti auxilijs Angliæ Regis, instigante verò maxime Regis fratre Notho, coniurationis auctore, bellum Regi mouent, quo tumultu non multò pòst sopito, Bellum Anglicum, iam multotiens diuersis conditionibus sopitum, rursus renascitur. Cuius belli occasione, Rex Normanniam petens, Guilhelmum præmortui Ducis Roberti filium, reducit, restituitq; non tamen absq; armorum strepitu, in quo etiam Balduinus Flandriæ Comes, læthali vulnere læsus, extinguitur, cui successit Carolus Danemarckix Regis filius, quo, in Ecclesia Brugensi, necato, Rex confestim in Flandriam proficiscitur, ne Comitatus ille Anglis cederet, Instituitq; Guilhelmum Normanniæ Ducem, quo, non longo pòst tempore extincto, Substituit illi Theodoricum Holfatum, ea conditione, vt sit Francorum Regum feudatarius. Circa hæc tempora, prodire in lucem Templariorum, Carthusianorumq; ordines, Inuentoribus Brunone Ludimagistro Coloniensi, & Hugone Episcopo Gratianopolitano. Papa Innocentius 2. pulsus Roma, à Papa Aniceto, profugus in Franciam venit, hoc tempore, quem Francorum Rex inuilit, summoq; honore excepit, Aureliæ, celebrauitq; in Francia, Remense, & Claramontanum, Concilia. Rex Ludouicus habuit ex vxore sua Alisa, filios sex. Philippum, qui viuo patre suo coronatur Rex Franciæ, qui deinde ex equo, (porco inter eius pedes tumultuante) prolapsò decidens, moritur. Tunc Ludouicus iuniôr dictus, secundo genitus succedit. Tertius fuit Petrus, Dominus de Courtenay, quartus, Robertus Comes deureux, & duporche, quintus, Henricus Episcopus Bellouacensis, Sextus, fuit Archidiaconus Parisiensis. Rex Ludouicus, cum regnasset annis 28. fundassetq; Ecclesiam D. Victoris in vrbe Parisiæ, è viuis excedit, anno 1137. Sepultus apud S. Dionisium. Circa hæc tempora, tanta ventorum fuit vehementia, vt arces domusq; prostratæ, arboresq; multæ, passim per vias radicitus euulsæ, conspicerentur, marisq; inundatio, magno maritimarum locorum damno, infecuta est.

LVDOVICVS 7. REX FRAN-
CORVM 41. regnavit annis 43.

LVdouicus, eius nominis septimus, Iunior voca-
tus, Patre etiamnum superstite, regni Francici habenas
suscipit,

suscipit, anno 1138. duxit vxorē Eleonorā, filiā Ducis Aquitanix, obtinuitq; cum ea Aquitanix, Comitatumq; Andegauensem. Anno regni sui sexto, suscepit expeditionē vltamarinā, Hortatore maxime D. Bernardo, sanctitatis fama eo tempore celebri, expertus totum iter periculis, insidijsq; plenum, perfidia Græcorum. Christiani etiā nominis, qui cum Turcis clanculum conspirauerant. Superatis tamen his omnibus difficultatibus, adiutus auxiliarijs copijs, Conradi Imperatoris, vrbem Damascum expugnat: sed ob dissensionem inter milites in castris ortam, obsidio soluitur. Rex igitur, salutato in itinere Rege Hierusalem Balduino, amissis suorum militum præcipuis, in Franciam reuersus, repudiat vxorem suam, propter adulterijs suspicionem, quā de ea conceperat animo, criminabatur etiā, quōd voluisset se, in expeditione vltamarina, per auunculum suum Antiochiæ Principem, prodere. Non multō post Eleonora repudiata, quōd esset mulier forma, morumq; elegantia spectatissima, patrimonio etiā opulento diues, Ducatu nempē Aquitanix, Comitatuq; Andegauensi, nupsit Henrico Normanniæ Duci, qui postea factus est Rex Angliæ, quem fecit etiā, numerosa prole parentem. Fuit hoc matrimonium causa, multorū, diuturnorumq; bellorum, inter Anglos & Gallos, de possessione istarum ditionum dotalium, altercantes. Rex ducit secundam Vxorem Constantiam, Hispaniarum Regis filiam: qua mortua, superinduxit Tertiam, Alisam, filiam Comitis de Blois, ex qua illi natus est filius, vulgō A Deo datus, appellatus, eō quōd Regi, iam ætate graui, præter expectationem, singulari Dei beneficio datus crederetur. Cū Ludouicus regnasset annis 43. moritur anno 1180. sepultus in Abbacia de Barbeau, quam ipse fundauerat: Vbi illi postea, regio sumtu, Sepulturam Regina extrui curauit.

PHILIPPVS 2. REX FRAN-
CORVM 42. regnavit annis 44.

Philippus Augustus, A Deo datus vulgò appel-
latus, filius Ludouici Iunioris: fit Francorum Rex anno

1181. Initio regni sui scripsit edicta seuerissima, in diuini numinis blasphemos, regno etiã Iudeos pellens, hæreticos etiã magna diligentia exterminans. Hic Philippus auxit Parisiorũ urbem, multis publicis ædificijs, Vias etiã silice strauit, muro clausit S. Innocentium, muniuitq; urbem turribus, & propugnaculis, Scabinos etiã instituit, Ipsius etiã iussu, luculentum illud, S. Mariæ Parisiensis, ædificium, (iam ante eum aliquot annis coeptum) perfectum fuit. Anno 1196. suscepit expeditionem vltimarimam, recuperandi causa Hierosolymitanum Regnum, à Saladino Ægypti Sultano, Christianis ereptum, quo in itinere passus naufragium, amisit nauium suarum magnum numerum, appellens nihilominus ad Syriæ littus, occupauit urbem Ptolemaidem, sed peste indies magis ac magis in suos grassante, diffidens etiã Anglo Regi Richardo, qui vna cum eo, ad id bellum profectus fuerat, reuertitur in Franciam. Richardo Angliæ Rege paulò post etiã in suum regnum reuerso, oritur bellum inter eum, Regemq; Franciæ, productisq; vtrinq; exercitibus, cum res ad manus deuentura videretur, essentq; in prociectu milites, prope Ipsiudunum Richardus, (nescio an aduersam belli fortunam metuens) inermis prodit versus Philippum, se, suaq; omnia illius permittens potestati, promittens etiã se cupere, & velle ex eo tempore, ditiones illas, quas in Francia obtinebat, beneficiario iure Regum Francorum possidere, eosq; Reges (earum ditionum intuitu) Dominos cognosciturum. Hoc Richardo mortuo, successit in Angliæ Regno, Ioannes sine terra, occiso nepote suo Arto Comite Britanniæ, quam eius mortem Rex Philippus tam acerbè vindicauit, vt armis illi eripuerit prouincias, Normanniã, Aquitaniã, Le maine, Andegauium, Pictauium & Auerniam. Hinc vt dissiparet fœdus ininitum, inter Ioannem Angliæ Regem, Imperatorè Othonem, & Ferrantem Comitẽ Flandriæ, prælio cum ijs certare non dubitauit, tantaq; felicitate pugnavit, vt fugato Imperatore, Comitẽ Dammartin, & Comitẽ Ferrantem Flandriæ, captiuos Parisios adduxerit. Cum regnasset annis 43. moritur anno 1223. iacet apud S. Dionisium.

XXXIII.

CHRONICA

LVDOVICVS 8. REX FRAN-
CORVM 43. regnavit annis 3.

LVdouicus, eius nominis octauus, coronatur Rex
Francorum, anno 1224. Viuo etiamnum Patre suo, armis
ademit

ademit multa Regi Angliæ, coegit eum etiam soluere obsidionem Arcis de la Roche au moine, imò tanta eum infecutus diligentia est, vt totam ditionem Andegauensem, ea expeditione in patris potestatem redegerit. Non multò post Angli deficientes à Rege suo Ioanne, acciuerunt hunc Ludouicum, promittentes illi Regnum Angliæ. Traijciens igitur Ludouicus trans mare, valido instructus exercitu, perualit Londinum vsq; , verum perfidiam Anglorum pertesus, qui multis, n̄sq; vanissimis promissis, ipsum ludificabant, reuertitur in Franciam. Initio regni sui, prodit vir quidam incognitus, adeo similis Balduino Comiti Flandriæ, (qui iam diu perierat bello vltamarino) vt facile persuaserit Flandris, se esse Comitem Balduinum ex Asia reuersum, filia verò Comitis premortui, omnino negans eum esse patrem suum, rem omnem transcribit Regi Ludouico, illius implorans opem, contra hunc Pseudocomitem. Rex igitur hominem Peronam ad se euocat, diligentiq; habita interrogatione, dolus nequitiaq; detegitur, vnde post varia tormenta, iussu Regis, roganteq; Flandriæ Comitissa, strangulatur. Circa hæc tempora Rex Ludouicus, venit ad mutua colloquia, cum Imperatore Federico, renouauitq; antiqua, Germanorum Gallorumq; fœdera. Deinde ducit exercitum ad urbem Auenionem, quam captam, diruit, ciuesq; mulctat, eò quòd Albigensum (qui hæretici habebantur) opinionem secuti fuerant. Ex vxore sua habuit filios sex, duasq; filias, maior natu Philippus infans, moritur, secundo genitus fuit S. Ludouicus, qui patri in regno successit: Tertius Robertus Comes Artelæ, Quartus Alphonfus Comes Piçtauiensis, Quintus, Carolus Comes Andegauensis, & Prouinciæ, post etiam Rex Siciliæ, Sextus, Ioannes, qui moritur etiam Infans. Cum regnasset annis tribus, moritur Mom-pensieri anno 1226. Iacet apud S.

Dionisium.

M S. LVDO-

S. LVDOVICVS 9. REX FRAN-
CORVM 44. regnavit annis 44.

SAnctus Ludouicus, eius nominis nonus, successit
Sin regno Francorum anno 1227. mortuo patre Ludouico
octavo,

octauo, qui testamento reliquerat, filiorum minorum Tutricem, Blancam vxorem, quam rem aliquot ex nobilitate ægrè ferentes, sumtis armis, tentarunt eam gradu suo turbare. Verum Regina omnes eorum conatus, constantia, prudentiaq̃, vicit: tanta enim celeritate, diligentiaq̃, ab ea est itum obuiam incurfionibus Anglorum, qui in continentem, turbandæ Gallix causa, traiecerant, vt facta cum ijs pace, magnam gloriam, & gratiam apud omnes consecuta sit. Pax autem cum Anglis his conditionibus confecta fuit, Rex Anglus possideat Aquitaniam, iure beneficiario Regis Francorum, renunciet omnibus iuribus, ab ipso præcensis in Prouincijs, Normannia Ponthieu, le Maine, & Poictou. S. Ludouicus præsentē pecunia emit à Venetis, coronam Spineam, & alias multas sanctorū reliquias, quas omnes Parisios, in Capellam sanctam deferri curauit. Cum frueretur enim læta pace, nihil antiquius habuit, quàm religionis cultum, quibuscunq̃ posset modis augere, splendidioremq̃ reddere, extructis passim multis Oratorijs, opulentisq̃ ea re ditibus ditans. Scholas publicas multas erexit, inter eas Collegium Sorbonnæ in vrbe Parisiorum. Anno regni sui 23. comitatus fratribus suis, multisq̃ ex Gallica nobilitate primarijs viris, concensis nauibus, animo repetendi regnum Hierosolymitanum, primo aduentu suo expugnat Damiatam, vbi reficiendi exercitus causa, ad aliquot dies commoratus, hinc cum vltiora peteret, à Sultano Ægypti inuaditur: qui prostrato Christianorum exercitu Regem capit. Restituta autem vrbe Damiatam, solutoq̃ magno auri pondere, liberatur. Dum Rex captiuus detinetur, magna multitudo pastorum, prætextu sacri belli, in Francia coiuit, qui omnia vndiq̃ diripientes, raptosq̃ viuentes, infinita per Franciam damna dederunt, fuere tamen profligati dispersiq̃ ab Aureliensibus & Biturigibus. Rex reuersus in Franciam postliminid, blasphemis, alijsq̃ sceleratæ vitæ hominibus, punitis, multisq̃ alijs, tam piè, quàm prudenter, ad regni administrationem spectantibus, ordinatis, Denuò tribus suis filijs comitatus, oppugnaturus Saracenos in Africam traiecit, expugnata primo aduentu vrbe Carthagine. Hinc, in vrbis Tunetanæ obsidione, moritur, anno 1270. regni sui 44. Corpus eius relatum in Franciam, apud S. Dionisium humatum fuit. Deinde canonizatur.

XXXXV.

CHRONICA

PHILIPPVS 3. REX FRAN-
CORVM 45. regnavit annis 13.

Philippus, eius nominis tertius, in Castris Tuneta-
nis salutatur Rex Francorum, mortuo patre suo S. Ludo-
uico,

uico, anno 1271. Quo tempore aduenerat in Africam, nouis in-
 structus auxilijs Carolus Rex Siciliæ, patruus Regis Philippi,
 cuius copijs facti alacriores, Regem Tunetanũ, magno audacijs
 animo aggrediuntur, delectoq; eius exercitu, ipsum Regem ca-
 piunt. Verum grassantibus in Christianorum castris contagiosis
 morbis, conscendunt naues, repetentes Galliam, delati verò in
 altum, obortis aduersis ventorum tempestatibus, naufragium
 octodecim onerariarum nauium patiuntur, quatuor hominum
 millibus submersis. Reuersus Philippus in patriam, pacifici Prin-
 cipis officio functus est, si quid vsquam inter vicinos Principes li-
 tium aut discordiarum ortum esset, qua poterat diligentia com-
 ponens, Ipso etiam intercedente, inter Venetos Genuensesq;
 induciæ quinquennales factæ sunt. Ipso etiam auctore, dissidi-
 um illud Græcæ, Latinæq; Ecclesiæ de Spiritu sancto, in Conci-
 lio Lugdunensi, sopitum fuit. Suscepit etiam Patrocinium Ioan-
 næ Regis Henrici Nauarræ, præmortui vnice filix. Ex prima
 vxore sua Isabella Arragonia habuit filios tres, nempe Ludoui-
 cum, Philippum pulchrũ, & Carolum Valesium, à quo originem
 ducunt, illi, qui hodie in Gallia rerũ potiuntur, Reges. Secunda
 eius vxor fuit Maria Brabantica, quæ falso accusata fuit filio Re-
 gis natu maiori, procurasse mortem. Tulit eam filij mortem Rex
 tam impatienti animo, vt duos Episcopos, ad Beguinam quan-
 dam diuinatricem miserit, expiscandæ causa veritatis, sed res to-
 ta euauit. Paulò pòst Petrus Broche Regis cubicularius stran-
 gulatur, tum quòd Reginam falsò accularat: tum etiam, quòd
 auertisse regiam pecuniam diceretur, accedebat ad hæc, quòd
 cum Rege Castiliæ, Regis sui consilia communicasset. Anno
 1281. In Sicilia ad pulsum campanæ vespertinæ, occiduntur o-
 mnes Galli præsidarij. Tulit hanc oppressionem Carolus Pa-
 truus Regis, ægerrimo animò, vindictæ, & recuperandæ etiam
 Siciliæ cupiditate incensus, statuit omnimodo prælio decertare
 cum Petro Arragonio, occisionis illius auctore, qui non multò
 pòst, à Gallis in insidias pertractus, occiditur. Tandem Rex,
 expugnatis Genua, & Girona vrbibus, in Galliam
 reuersus, moritur Perpigniani, anno
 1285. Sepultus apud S.
 Dionisium.

PHILIPPVS 4. REX FRAN
CORVM 46. regnavit annis 28.

PHilippus pulcher, eius nominis quartus, corona-
tur Francorum Rex anno 1286. Duxit in Vxorem Ioan-
nam

nam, Hæredem regni Nauarræ, quæ illi peperit filios tres, nempe Ludouicum Hutin, Philippum longum, & Carolum pulchrû, (qui singuli, vnus post alium, facti sunt Reges) & filiam vnâ, nomine Isabellam, quæ nupta fuit Eduardo, eius nominis secundo, Angliæ Regi. Initio regni sui, iussit extrui Parisiis, regiû Palatium, Carolus Valefius, Regis frater, ducto in Aquitaniam exercitu, contra Anglos, qui contra fœderis conditiones fecisse dicebantur, eripuit ijs Burdegalam urbem primariam, magnamq; Aquitaniz partem. Rex Anglus, quo illatam iniuriam facilius vindicare posset, inijt fœdus cum Imperatore, Adolpho, persuasitq; etiam Guy Flandriæ Comiti, partes Regis Francorum deserere, quæ defectio dedit occasionem illi quindecim annorum bello, quod Gallicum Flandris gesserunt, quo bello ipse Comes Guy, vna cum duobus suis filijs in Regis Francorum potestatem deuenit, Rexq; præcipuas Flandriæ vrbes præsidio imposito retinuit, Flandri id ægrè ferentes animo, non ita multo pòst, præfidiarios in lectulis suis oppressos, necauerunt Rex intellecta Flandrorum defectione, duxit exercitum ad urbem Cortracum. Neq; vero Flandri deficiunt animo, progressiq; Gallis obuiam, cum ijs confligunt, cæsaq; maiore exercitus parte, inter eos Comitibus Artesiæ, Nefle, & S. Pauli, victoria potiuntur. Rex hoc incommodo accepto, irritatus magis quàm fractus, redintegris viribus Flandros aggressus prope montem de pouille, occidit ex ijs ad triginta milia, qua calamitate Flandri percussi, pacem à Rege orant, quæ ipsis concessa, multæ tamen nomine ducenta scutorum milia soluere iussi. Circa hæc tempora Papa Bonifacius Regi Gallorum, nescio qua de causa iratus, eum excommunicat, Regnumq; eius dat Alberto Imperatori, suadetq; vt armis illud inuadat. Imperator verò iniustissimam Papæ donationem irridens, nihil quicquam hostile, in regem Franciæ machinatus est. Absoluitur deinde Rex à Papa Benedicto, illo, qui sedem Papalem transtulit à Roma Auenionem, vbi permansit per annos 70. Rex Philippus cum esset fontana bleau natiuitatis suæ loco, moritur anno 1313. regni sui anno 28. sepultus apud S. Dionisium.

XXXXVII.

CHRONICA

LVDOVICVS 10. REX FRAN-
CORVM 47. regnauit annis 2.

LVdouicus Hutin, eius nominis decimus, iam an-
te Nauarræ Rex (mortua matre sua Ioanna Nauarræa)
corona-

coronatur Francorum Rex anno 1314. Initio sui regni, concessit Iudæis liberum in regnum suum, reditum. Hinc mederi cupiens litigantium molestus, immodicisq; protelationibus in causis appellantium, statuit suos Iudices à latere debere assiduè in palatio Parisino residere. Hoc tempore Enguerrantus de Marigny, Comes Longeuillanus Regis ærarum præfectus, à Ioanne Hauuer, (iussu Caroli Valesii Regis patris) peculatus accusatur, etiam quòd interuertisset, sibiq; retinisset triginta ducatorum millia, quæ Rex Papæ mitti iusserat, deinde dicebatur accepisse quadraginta mille libras, ex his decimis, quas Papa permiserat exigi, de bonis Ecclesiasticis. Nihilominus Rex ne tot quidem enormibus accusationibus moueri potuit, vt de eo quid acerbius statueretur. Verum cum intellexisset, vxorem dicti de Marigny, iussisse sibi à quodam magico, imaginem ex cera fingi, qua statuerat, additis magicis carminibus, Regi vitam eripere, hac re, Regis animus exacerbatus, illico mandat, intentatam litem examinari, remq; ad finem perducì, Vnde condemnatus de patibulo suspenditur, statua verò eius quæ supra palatii nouiter extructi portam, posita fuerat, deicitur. Ipse quoq; magicus, qui imaginem ceream fingendam susceperat, suspendio vitam finit. Hoc tempore Rhodus Turcis, ab Equitibus Ioannitis, eripitur. Rex animaduertens Robertum Flandriæ Comitem pactis, in fœdere, conditionibus stare nolle, duxit exercitum versus urbem Cortracum, animo eum domandi, sed intempestiuis, continuisq; pluuiis, expeditio hæc euauit. Nihilominus Flandri, metuentes ne primo quoq; tempore, Rex bellum redintegraret, conuenerunt cum eo, qua ipse conditione, voluit. Ludouicus Hutin, duas habuit vxores, ex quarum prima, (quæ soror erat Roberti Burgundiæ Ducis) natæ sunt illi filia duæ, quarum prima Ioanna nupsit Comiti de Dreux, de quo descenderunt Reges Nauarræ, Secunda blanca dicta, nupsit Philippo Valesio. Secundam vxorem moriens, reliquit grauidam, quæ deinde peperit filium, qui intra octiduum mortuus est. Hutin cum regnasset menses 18. moritur in sylua Vincenna, anno 1316. sepelitur apud S. Dionisium.

N

PHILIP-

PHILIPPVS 5. REX FRAN-
CORVM 48. regnavit annis 6.

Philippus Longus, eius nominis quintus, successit
fratri suo Ludouico Hutin, anno 1316. Mota fuit illi lis de
regni

regni possessione, à Duce Burgundiæ, asserens legitimam regni heredem, filiam Hutini, vxorem Philippi Comitis Deureux, Regis Nauarræi, Verum ex præscripto legum Salicarum, vanæ fuere Allegationes Ducis Burgundiæ. Philippus habuit tres filias, quarum prima, Ioanna, nupta fuit Odoni Burgundiæ duci, Secunda nupsit Ludouico, Comiti Augustinemetum, hodie Neuers, postea etiam Flandriæ, ex quo matrimonio nata est Margareta illa, quæ postea nupsit Philippo Audaci, filio Regis Ioannis, Ducis Burgundiæ, & Flandriæ Comitis. Tertia nupsit Delphino Viennenli, his matrimonijs inter istos Principes facta pax, fœderaq; inita. Sub hoc rege orta est pestis per totam Galliam, ex veneno corruptis puteis & fontibus, à lepra infectis, (ad id, à Iudæis mercede conductis,) cuius nefarij facinoris aliquot rei, postea capti, extremis affecti sunt supplicijs. Eademq; de causa, fuere in Carcere à Vitrij en Partois quadraginta Iudæi detenti, qui, ne Christianorum manibus vitam amitterent, sese mutuo occiderunt: quorum cadauera deinde exusta fuere. Rex permisit etiam propinquis Enguerranti ærarij præfecti, (quem prædecessor suspendi iusserat) cadauer tollere, sepelireq; apud Carthusianos, quod postea relatum est ad S. Mariam descouis. Eodem tempore Rex voluit, nescio quid insoliti tributi exigere, verum non potuit subditorum suorum consensum impetrare: Unde, ne tumultus forte hinc orientur, petere desistit. Hinc cum applicasset animum, rebus regni sui politicis, ordinandis, maxime quantùm ad mensuras, ponderaq; attineret, quæ in omnibus suis ditionibus æqualia instituere cogitârat, dumq; his intentus est, moritur anno regni sui quinto, salutis humanæ anno 1320. nullo relicto herede masculino.

CAROLVS 4. REX FRAN-
CORVM 49. regnavit annis 7.

CArolus, eius nominis quartus, Philippilongi fra-
ter, successit illi anno 1321. Strangulatur hoc tempore
Parisi-

Parisijs, quidam Iordanus nomine, patria Neruius, (qui duxerat in vxorem Papæ Ioanne matrem) propter multa enormia ab ipso cõmissa crimina: Maximè autem, quòd Cursorem Regium, qui ad eum mandatum deferebat, arrepto ipsiusmet Curlo-
ris pædo, occiderat. Fuit Rex iste Iustitiæ patronus acerrimus, seuerè sceleratos homines puniens, vnde æquitatis cultor habitus eximius. Fuit Regum Francorum primus, qui concesserit Papæ decimarum partem, in sumptus belli illius, quod gerebatur cum Imperatore Ludouico Bauaro, Romanæ Ecclesiæ declarato hoste. Interim orta fuit dissensio, inter Angliæ & Franciæ Reges, Anglorum enim Rex eripuerat Gallis in Gasconia certa Castella, qui tamen à Carolo Valefio Regis fratre, tanta vi reiectus fuit, vt etiam Anglum maiore Aquitonix parte, exuerit. Isabella Regis soror, quæ nupta fuerat Regi Angliæ, venit hoc tempore in Franciam, vnà cum suo filio, conquerens de marito suo Eduardo, quòd omnia regni munera, pro arbitrio nefarij hominis Hugonis Oeconomi, distribuenter, Ipsa verò despe-
ctui haberetur. Rex Carolus sororem consolatus, adiunctoq; illi Ioanne de Henault, viro militaris artis peritissimo, qui eam in Angliam reduceret. Ioannes igitur traiecto mari, magno numeroq; exercitu, adiutus etiam, ab Angliæ aliquot principibus, quos Regina in suas partes pertraxerat, eò rem deduxit, vt Rex Eduardus captus, custodiaq; fratris Ducis Denclastre (quem rex capite punierat) clausus, seruatusq; sit, quoad vitâ finijt. Filius eius coronatur Angliæ Rex, agnoscitq; Regem Galliarum Dominum superiorem, eorum, quæ Angli in Francia possidebant. Circa hæc tempora Rex repudiat vxorem suam Blancam, quam diu captiuam in arce Gaillart, detinuerat, propter commissum adulterium. Ducit deinde secundam vxorem, Mariam Luceburgensem, qua breui post tempore mortua, permissu Papæ, ducit Patruj sui Comitis Deureux filiam Ioannam, tertiam vxorem. Cum regnasset annis 7. moritur in sylua Vincennia, anno 1327. sepultus apud S. Dionisium.

PHILIPPVS 6. VALESIVS, REX
FRANCORVM 50. regnavit annis 23.

Philippus Valesius, eius nominis sextus, agnatus
proximus præmortui Regis, de præscripto legum salica-
rum.

rum, quæ non admittunt foeminâ ad Regnum Franciû, excluso Edoardo Angliæ Rege, præmortuorum Regum ex sorore Nepote, coronatur Rex anno 1328. Non multo post, Rex inito cum Flandris prælio, eo quod defecerant à Comite suo, Regis feudatario, deuictos eos redegit sub obedientiam sui Comitis. Reuersus in Franciam, pronunciat sententiam pro Ecclesiasticis, in causa Iurisdictionis temporalis, neglectis, à Secretario suo Petro de Coignet, adductis rationibus: aiebat enim Secretarius, Regis imperio in suos, non parum detractum iri, si Episcopis concessa sit Iurisdictionis temporalis. Præstitit etiam hoc tempore, Rex Angliæ Eduardus, iuramentum fidelitatis, Regi Gallorum, quantum ad possessionem earum ditionum, quas in Francia possidebat. Sed Rex Eduardus, non multo post, dati iuramenti oblitus, adiutus à Flandris, denuo à Comite suo deficientibus, Regi Galliarum bellum mouet, desumptis etiam titulo, insignisq; Regis Gallorum, cuius classem paulo post, prope Iescluse vincit. Neq; vllæ vnq; satis firmæ induciæ inter eos fieri potuere, semper enim in bellum desierunt. Itaq; congressi sunt campestri prælio, non longè à Crecy, in quo Rex Francorum, amissis ex prima nobilitate quàm plurimis, superatur. Vnde vrbs Caletum destituta præsidij, auxiliorumq; spe sublata, in potestatem Anglorum deuenit, qui eam retinuerunt ad annum vsq; 1558. Factis hinc inducijs, inter istos Reges, Philippus recuperat Delphinatum, ea tamen conditione, vt filius Regis natu maior, semper in illius possessionem mitteretur. Ab hoc Rege Gallis varia, nouaq; imposita tributa fuere. Philippus duxit duas vxores, ex quarum prima habuit tres liberos, nempè Ioannem, qui Patri in regno successit, Philippum Ducem Aureliensem, & Mariam, quæ nupsit Brabantiarum Duci. Secunda eius vxor fuit Blanca, filia Ludouici Hutini, quam moriens reliquit pregnantem. Anno 1349. anno sui regni vigesimo secundo. iacet apud S. Dionisium.

IOANNES I. REX FRAN-
CORVM 51. regnavit annis 14.

Ioannes, eius nominis primus, Filius Philippi Va-
lesij, coronatur Francorum Rex anno 1350. Initio regni sui,
instituit

instituit ordinem equitum de lesto ille. Rex Nauarræ, gener suus, mouens illi litem de Comitatu Campaniæ, fit Regi iuspectus de appetendo regno, ideoq; eum captum carcere claudit, vnde Captiuus Regis frater, Philippus, Anglis suadet descendere in Aquitaniam, quibus Rex Ioannes, exercitu instructus, obuiam processit. Cumq; Angli rem transigere cuperent, essentq; à Gallicis reiecti, declinarunt nonnihil de publica via, incluseruntq; se sylua vepribus impedita, eamq; munierunt, Tantamq; sagittarum vim, in Gallos eos insequentes, & oppugnantes, emisissent, vt exercitus maiore parte vulnerata, facta eruptione, Regis copias in fugam coniecissent, Regem, multosq; cum eo, ex prima nobilitate, captiuos in Angliam auexerint, belli Duce, Principe de Galles. Dum Rex in Anglia captiuus detinetur, Parisienses, rege Nauarræ de carcere educto, omnia tumultibus miscent, monetæ regiæ, inter alia, recenter factæ, valorem criminantes, creatoq; Nauarro Rege duce seditionis, sacra prophanis miscuere, Franciæq; tranquillitatem perturbarunt. Tumultus huius instigatores fuere Episcopus de Laon, & Stephanus Marcellus mercatorum præpositus, qui armata seditiosorum magna multitudine, multis passim cædibus perpetratis, inuasit palatium, occisis duobus regni Mareschalcis, qui in Delphini cubiculum confugerant. Ipse etiam Delphinus, quo vitam suam ab ijs redimeret, coactus fuit mutare vestis suæ colorem in Parisiensis vrbs colorem, rubeum nempe Lasuriumq;. Tandem verò Marcello necato, Carolus Delphinus, regni administratione, etiam inuitis Nauarræis, adipiscitur, in qua, se, tanta prudentia dexteritateq; gessit, vt facta cum Anglis pace, Patrē carcere liberauerit, datis tamen multis in Francia ditionibus, vnâ cum trecentis ducatorum millibus, Acceptis obsidibus. Angli Regem Ioannem in Franciam demittunt, qui dum, liberandorum causa obsidum, in Angliam reuertitur, moritur anno 1363. cum regnasset annis 13. Corpus eius fuit relatum apud S. Dionisium.

CAROLVS 5. REX FRAN-
CORVM 52. regnauit annis 17.

CArolus, eius nominis quintus, successit patri suo
Ioanni, in regno Francorum, anno 1364. Rex bello felix,
recupe-

recuperavit enim ferè omnia ea, quæ patri ab Anglis erepta fuerant, Quamuis Princeps de Galles, Regis Angliæ filius, bellis Gallicis iamdiu assuetus, summa vi contra niteretur. Hunc Carolus possessione multarum ditionum exutum, nempe, Aquitania, Xaintogne, Poictou, Perigort, Quercy & Limolin, in fines Burgalensium discedere compulit. Per Duces etiam Andegavensium, Burgundiæ & Burboniæ, reiecto Robino Canol, qui ex vrbis Caletis egressus, Principi suo auxilia adducens, multa passim per Galliam Villas Castellarumq; incendit, non potuit tamen se coniungere suo Principi de Galles. Eaq; de causa magna pars Galliarum, Anglis erepta fuit: Qui non multo post Caletis egressi exercitu triginta mille hominum, Duce denclastre Imperatore, omnia populates, amissa recuperare tentarunt, Verum tanta non diligentia obuiam est itum, ut nisi mature fuga sibi consulissent, ne vnus quidem euasurus videretur. Assiduis istis bellis, exhausto ærario, necesse fuit Regi, noua subditis imponere tributa, farris quoq; & vini exigere vectigalia, Gabelle, vocata, Alias Rex pius, iustitiarumq; Patronus præclarus, Non semel visus astare ciuiliu caularum ludicibus, quo eam sua præsentia populo patrocinaretur. Iussu etiam suo Biblia, aliiq; sacri libri, in Gallicam linguam transferuntur. Terulipinos etiam nouæ sectæ, fraternitatis pauperum, inuentores, aboleuit: exustis eorum libris, & caeremonialibus. Papa Gregorius, transtulit hoc tempore sedem papalem ab Auenione, Romam. Rex cum feliciter regnasset annis 17. moritur, anno 1380. relinquens superstites ex vxore sua Ioanna Burbonia, tres liberos, nempe Carolum, qui patri in regno successit, Ludouicum Comitem Turronium, post etiam Ducem Aureliensem, & filiam vnã Catharinam. Ludouicus Dux Aureliensis, duxit in vxorem Valentinam, filiam Galeacii Ducis Mediolanensis, vnde originem ducunt Nobilissimæ familiæ Aurelianenses & Engolesmensis, ex qua familia fuit Franciscus, eius nominis primus, Francorum Rex.

CAROLVS 6. REX FRAN-
CORVM 57. regnauit annis 42.

CArolus, eius nominis sextus, successit patri suo
in regno Francorum, anno 1380. natus annos septem,
caq;

eaq; de causa regnum administratum, à Ducibus Burboniæ & Burgundiæ tutoribus. Ludouicus verò, Dux Andegauenſiſ, nomen obtinuit Gubernatoris, regiamq; Gazam accepit, decem & octo ducatorum milliones, quam immensam pecuniam, cum paucis mensibus expendisset, aut verius dissipasset, populumq; nouis exactionibus exugeret, causam dedit tumultus, dissensionisq; ciuilibus, quæ à Parisiensibus cœpta, per reliquas regni vrbes peruasit. Parisienses enim arreptis armis, omnes regis ministros, exigendis tributis destinatos, occidunt, quorum exemplum secuti sunt ciues Rhotomagenſes & Ambiani. Parisienses verò non diu impune tulerunt, seueriſsimè puniti, Cum Tutores (qui bello Flandrico occupati fuerant) parta à Ròsebeek de Flandris victoria, Parisios rediere. Trecenti enim capitali supplicio affecti, reliqui medietate bonorum mulctati, rebellionem luerunt. Aboliti etiam Scabini, præfectusq; Mercatorum, per quinquenniũ. Nobiles etiam populiq; pars magna, Auerniæ, Limosini & Pictauiũ, qui sumptis armis, in Ecclesiasticos grassati fuerant, seuerè etiam à Duce Berrenſi puniti fuere. Rex non ita multo poſt, cum vellet vlcisci iniuriam, à Domino de Craon, Duceq; Britanniæ, regni sui Conestablio Oliuero Clifonio illatam, profectus in Britanniam, Phrænesh correptus fuit, Vnde ea expeditio euauit, Regnumq; denuo per Principes agnatos regitur. Inter quos, super tractanda pecunia, orta dissensione, in duas factiones discesserunt, nempe, Aureliensem & Burgundiacam, vnde cædes, direptionesq; insecutæ fuere, maximè autem à Ianionibus Parisiensibus, qui partes Ducis Burgundici sequebantur, quibus adiutus Dux Burgundus, de nocte Ducem Aureliensem aggressus, opprimit. Hinc orta bella ciuilia, magno totius Galliæ detrimento. Nam dum Galli inter se ciuilia odia exercent, Angli Normanniæ partem magnam inuadunt, præliq; ad Azincourt victores, capiunt Duces Burbonium & Aurelium, Ita vt Gallia raptibus præda facta sit. Duce Burgundo in ponte de monteraux occiso, eius filius Philippus, euocat Anglos, quorum Regi præcipuè Galliæ vrbes traduntur, spe matrimonij futuri inter eum & filiam Regis Caroli, qui moritur anno 1422. cum regnasset

annis 42.

CAROLVS 7. REX FRAN-
CORVM 54. regnavit annis 39.

Carolus, eius nominis septimus, coronatur Fran-
corum Rex, anno 1422. nulla habita ratione sponsalio-
rum,

rum, quæ inter Henricum Angliæ Regem, & Catharinam sororem Regis, contracta iam antea fuerunt. Angli enim vi contractus sponſalitij, ad suum Regem, Francorum regnum spectare affirmabant, eoq; nomine Dux de Betfort, Regis Angliæ auunculus, Regni maiorem partem obtinebat, Ita vt Regis sui nomine Edicta publicarentur, monetaq; cuderetur. Carolo verò reliqui ferè nihil fuit, præter ditiones, Pictauiensem & Berrensem, Ita vt Angli per irrisionem eum vocarent, Regem Biturigum. Obtinuit nihilominus etiam urbem Aureliam, quam Angli cum obsedissent, infecta re, soluere obsidionem, magno suo detrimento, coacti fuere, nauantibus Regi fidelem operam, multis militariſis viris, inter quos præ cæteris claruere. D. Ioannes Aureliensis nothus, Item Dominus de la Hire, & de Poton, fuit etiã in eorum castris virgo quædam, Ioanna dicta, tanta animositate arma tractans, vt, stabiliendo Caroli Regno, efficiendisq; Francia Anglis, eam coelitus demissam, vulgò crederetur. Fuit etiam Rex Carolus, (post deuictos, prope Patay de Beauffe, Anglos, recuperataq; aliquot vrbes,) deducete hac virgine, in vrbe Remensi coronatus. Quo tempore Angli, suum etiam Regem Parisijs coronarunt, Atq; non longo post tempore, expugnant urbem Rothomagum, inibiq; captam eam, de qua supra dictum est, virginem, exurunt. Hinc Philippus Burgundiæ dux Regi Carolo, desertis Anglis, reconciliatus, occasionem dedit vrbis Parisiorum recuperandæ, anno 1436. abolitæq; factiones illæ non ante multos annos excitatæ, inter Duces Aureliensem & Burgundum. Induciæ tum, cum Anglis factæ, soluuntur, Rexq; Carolus recuperat Normanniã, facto hinc prælio à Fremigh & Bastillon, superatisq; Anglis, eripit illis etiam Aquitaniã, occiso eorum Duce Talbotto, Adeo vt Anglis nihil remanserit in Francia, præter urbem Caletum, anno 1446. Rex cum regnum suum pace firmasset, regnassetq; annis 30. vitam cum morte commutat Melioduni, anno Christi 1460. sepultus apud S. Dionisium.

LV.

CHRONICA

LVDOVICVS II. REX FRAN-
CORVM 55. regnavit annis 22.

LVdouicus, eius nominis vndecimus, qui super-
stite patre, quasi exul, agebat apud Burgundiæ Ducem,
agnatum

agnatum suum, audita Patris morte, deducente hoc Duce, regreditur in Franciam, coronaturq; Rex in Vrbe Remensi, anno 1461. Initio regni sui, deuenit ad mutua colloquia, cum Rege Hispano, oppigneratusq; tum Comitatus de Rossillon Regi Franciæ fuit, vnde p̄est var̄ tumultus orti sunt. Ministros domesticos, quorum fideli opera Pater eius vsus fuerat, omnes loco mouit, In eorum locum, vilis conditionis hominibus introductis, quæ res animos nobilium ita exacerbauit, vt sumptis armis, pertracto in suas partes Regis fratre Carolo, bono Reipublicæ, vt ipsi aiebant, Regi bellum intulerint, facto prope Montericum, prælio Regem superarint, factionis duce Carolo Burgundo. Rex dissimulata iniuriâ, restituit in pristinam dignitatem, omnes eos quos loco mouerat. Paulo post Carolus Burgundus, mortuo patre suo, fit Burgundiæ Dux, Hinc nactus Regem Peronæ, inuitum quodammodo, vnâ secum, ad expugnationem Urbis Leodh̄, proficisci, compulit. Qua expugnata, Rex reuersus in Franciam, instituit ordinem Equitum D. Michaelis, quo tempore Aquitaniæ Dux, frater Regis, veneno extinctus est. Carolus Burgundiæ Dux, id regis iussu consilioq; factum criminans, euocatis in continentem Anglis, Regi bellum mouet. Diligentia verò dexteritateq; Regis soluto bello, factis etiam cum Carolo Duce induc̄s, eoq; non multo p̄st, prælio contra Heluetios prope Nanceium commisso, occiso, Rex recuperat Burgundiæ ducatum, Vrbes etiam, Mondidier Peronam, Royam, & Amyens, earumq; possessionem retinuit, (nequicquâm reluctantante Maximiliano Austriaco, qui filiam vnicam Ducis Caroli, in vxorem duxerat,) pax tamen inter eos facta, intercedente matrimonio Caroli Delphini cum Marguerita Flandrica. Ab hoc tempore primum dispositi sunt equi celeres, per Franciam, quos Postas vulgò vocamus. Ab hoc etiam Rege primum, Heluet̄s annua stipendia data. Cùm regnasset annis 23. extremoq; supplicio affecisset Comitem S. Pauli, & Ducem de Nemours, moritur anno 1483. sepultus apud S.

Mariam de Clery.

P

CARO-

LVI.

CHRONICA

CAROLVS 8. REX FRANCO-
RVM 56. regnavit annis 14.

Carolus, eius nominis octauus, vnicus Ludouici
Cpæmortui Regis filius, succedit in regno Franciæ, an-
no 1484.

no 1484. natus annos quatuordecim. Vnde in statuum conuentu, Turonensi statutum fuit, ne quis substitueretur illi Regni administrator, sed vt negotia maioris ponderis, à Consiliarijs, sub nomine Regis expedirentur. Ludouicus, Dux Aureliæ, administrationẽ Regni ambiens, egre tulit se ab ea excludi, nihil, quoad eam peruenire posset, intentatum relinquens. Hinc secessit in Britanniam, factõ deinde prælio, apud S. Albinum, capitur ipse, & belli suus socius Princeps Auraniæ. Mox tamen liberatur interuentu vxoris suæ Ioannæ, (quæ soror Regis erat) Rex repudiata Marguerita Flandrica, eaq; ad fratrem suum Archiducem missa, (cum quo ante paulo pacem fecerat, restituito illi Comitatu Artesiæ) duxit Annam, Hæredem vnicam Regni Britannici, (licet Imperatori Maximiliano desponsata fuisset) eoq; matrimonio Britannia, Franciæ regno, vnita fuit. Restituit etiam, religione tactus, Regi Hispano Comitatum Ruffinum. Ideo, cum domi omnia pacata videret, adiecit animum ad recuperationem Regni Neapolitani, quod ad eum spectare dicebatur, ex successione Renati Regis Siciliæ, & Ducis Andegauensis, quæ res illi successit ex animi sententia, vix enim stricto gladio, Regnum occupat, Rexq; coronatur, Alphonfus enim Rex, eiusq; filius Ferdinandus, ne expectato quidem Gallorum aduentu, regno discesserant. Rex constituto Regni Neapolitani Gubernatore, Gilberto Mompensierio, reuertitur in Franciam. Verum cum peruenisset ad Foronouum, tanta hostium multitudine clausus fuit, vt etiam vitæ periculum non mediocre adierit. Tribus enim, Romanorum, Venetorum, & Mediolanensium, exercitibus, iter ipsi præclusum erat, Rex verò hortatus suos, generoso pectore, medias hostium Phalanges, magna hostium facta cæde, armatus per-rumpit, euaditq; in Galliam, eademq; victoria, liberat Ducem Aureliensem, Nouariæ obsessum, facta quoq; pace, cum Ludouico Mediolanensium Duce. Audita hinc defectione Neapolitani regni, cumq; regnasset annis 14. spectans in Vrbe Ambrosia Nobiles, pilæ lusu sese exercentes, improuisa morte moritur, anno salutis humanæ 1497.

LVII.

CHRONICA

LVDOVICVS 12. REX FRAN-
CORVM 57. regnauit annis 17.

LVdouicus, eius nominis duodecimus, Regis
præmortui agnatus proximus, successit in regno Franco-
rum,

rum, anno 1497. Initio regni sui, offendens ærarium exhaustum, pecuniæq; indigens, Regni officia omnia (exceptis Iudiciarijs) auro venalia proposuit, repudiata Ioanna, filia Ludouici vndecimi, duxit prædecessoris sui relictam viduam, Annam Britanam. Instituto hinc Parlamento Rothomagi, Vniuersitateq; Parisiensi reformata, suscipit expeditionem transalpinam, recuperatq; Ducatum Mediolanensem, & Genuam, Mediolanensium Duce Ludouico capto, & in Galliam transmissis, qui in carcere post moritur. Circa hæc tempora, pax facta inter Regem Rom: Archiducem, & Regem Hispanum, qui nihilominus Gallis eripuit regnum Neapolitanum, quod denuo recuperarant, nequicq; indignante Rege Gallorum, A quo, hoc tempore, Papæ restituitur Bononia, à Bentiuolis occupata. Domitis deinde Genuensibus, Pauloq; Nouio seditionis auctore, capitis punito, Venetos aggressus, non procul ab Agnadel, prælium cum his committit, eorumq; Imperatorem capit, facileq; eos deuicisset, nisi Papa (bellicosus magis quam religiosus) accepti benefici memor, ad Venetos defecisset. Rex igitur mittit Gastonem Foxium nouis instructum copijs, in Italiam, qui magna celeritate alpes transgressus, Bononiam occupat, prælioq; prope Rauennam facto victor, dum partam victoriam nimio ardore persequitur, ab Hispanis occiditur. Quo incommodo accepto Papa proscribit Regna Gallix & Nauarræ, eaq; occupantibus permittit. Eam nactus ansam Rex Hispanus, Regnum Nauarræ inuadit, Concitauit etiam Papa in Regem Franciæ, Anglos, Romanorum Regem, Venetos & Heluetios, à quibus Rex vno tempore diuersis in locis oppugnatus fuit, ab Heluetijs circa Dñon, ab Anglis Terouanna expugnatur. Emersit tamen Rex feliciter, ex omnibus hisce difficultatibus, Cum Anglis etiam pacem facit, ducta Maria, Regis Angliæ sorore, in vxorem, cum qua cum ad tres menses vixisset, moritur Parisijs, anno 1514.

cum regnasset annis 17. Iacet apud
S. Dionisium.

LVIII.

CHRONICA

FRANCISCVS I, REX FRAN.
CORVM 58. regnavit annis 32.

FRanciscus, primus eius nominis, præmortui Re-
gis agnatus proximus, fit Rex Francorum, anno 1515. In
quo tanta cū gravitate, dignitateq; versatus est, vt merito toti
terrarum

terrarū orbi admirationi fuerit, fuit enim virtutibus hīs omni-
 bus, quę regem decent, ornatissimus. Instituit Parisiis collegiū,
 in quo tres linguę docerentur, reliquas quoq; artes liberales,
 quę tum passim pessum ierant, quasi postliminio reuocatas, pri-
 stinę dignitati suę restituit. Vnde meritō literarum restaura-
 tor, literatorumq; mecenas vnicus appellatus fuit. Artis etiam
 militarię peritissimus, quod reipsa nō semel ostendit, deuictis
 Heluetiis, occupato Mediolano, capta fontarabia, depulsis à
 Gallia ceruicibus, Anglorum, Imperatorisq; , numerosissimis
 exercitibus. Tum Carolus quintus Francofurti eligitur Ger-
 man: Imperator. Rex cum Heluetiis fœdus facit, soluta annua
 pensione, Papę Leoni 10. se reconciliat, abolita Pragmatica san-
 ctione, non sine querela Ecclesiarum gallicarum. Papa dimissis
 per Germaniam multis pœconibus, pollicetur peccatorum re-
 missionem hīs, qui, domo, patriaq; relicta, cruce signati, in bellū
 contra Turcas proficiscerentur. Martinus Lutherus eorū cla-
 moribus excitatus, in Emissarios istos inuehitur, populoq; te-
 chnas Papę detegit. Dux Borbonius à Rege Gallorum deficit
 ad Carolum Imperatorē, eiusq; exercitus in Italia factus Dux,
 Romam expugnat, ipse, dum murum scandit, occiditur, Roma
 capitur diripiturq;. Rex Francorū, dum Mediolanensem Du-
 catum recuperare studet, Urbem Papiam obsidet, sub mœnibus
 vrbis, commisso cum Imperatoris exercitus ducibus pœlio, ca-
 pitur, & in Hispaniam aueritur anno 1524. Rhodus à Turcis ex-
 pugnatur. In Hispania deinde transactū fuit, de liberando Re-
 ge captiuo, eodemq; tempore pax inter eum & Imperatorem
 facta in Belgio, in vrbe Cameraco, anno 1535. Renato bello, Rex
 Sabaudiam, Pedemontanamq; ditionem inuadit, Imperatorem
 prouincia excedere cogit: Inducię decennales sequuntur. Im-
 perator per mediā Galliā proficiscitur, ad sedandos tumultus
 in Flandria, per suam absentiam, ortos, hīs sopitis, bellū redin-
 tegratur, quod tamen, post non multas incursiones hinc inde
 factas, sopitur, anno 1544. Quo tempore Angli occupant Bono-
 niam maritimam. Rex recuperandę vrbi intentus, erectis circa
 eā aliquot castellis & propugnaculis, moritur à Rambouillet,
 Anno salutis humanę, 1546. cū regnasset annis 32. relicta du-
 bus post se liberis, Henricō, qui ei in regno successit, & Marga-
 rita filia.

HENRICVS 2., REX FRANCO-

R V M 59. regnavit annis 13.

Henricus, eius nominis secundus, coronatur Rex
 Francorum, die suo natali, nempe Martij mensis die vlti-
 mo, an-

mo, anno 1547. paternarum virtutum non minus, quàm regno-
rum hæres. Initio regni sui submisit Scotis auxilia, contra An-
glos, eosq; in Gallia aggressus, omnibus, ab hīs occupatis, circa
maritimam Bononiam castellis, expulsos, in urbem confuge-
re cogit, quam non multo pōst deditōne cœpit. Renouat eti-
am paternum fœdus cum Helueths. Anno 1552. euocatus ab
aliquot Germaniæ Principibus, expeditionem in Germaniam
suscipit, occupata, in transitu, Vrbe Mediomatricū, Lotharingę
primaria. In reditu expugnat D'Anuillieriū, Lunūm, Mom-
medium, & alia aliquot Castella, hostium suorum receptacula.
Papæ Iulio reconciliatus, Parmam, Mirandolamq; Italiae vr-
bes liberat, Senensibus, ab Hispanis ereptam, libertatem resti-
tuit: Imperator Carolus quintus Urbem Mediomatricum ob-
sidet, magna exercitus parte amissa, re infecta discedit. Rex
cœptis feliciter instans, capit Marieburgum, Bouinium & Dy-
nantum vrbes, nequicquam resistente Imperatore, qui magno
militum numero amisso, circa Rentinum reñcitur. Induciæ
factæ, pauloq; pōst, insecutis aliquot leuibus prælijs, irritæ fa-
ctæ. Tum Caroli Imperatoris filius, Hispaniæ Rex, Philippus,
Urbem S. Quintinum obsidet, factōq; prælio, occis gallorum
aliquot millibus, captis etiam, ex prima nobilitate, quàm plu-
rimis, expugnat & diripit. Rex Francorum, restauratis viri-
bus, eripit Regi Philippo Vrbes Caletum, Guyneium, Hani-
um, & Comitatum Oianum, instructisq; copijs, hostibus ob-
uiam progreditur, qui tum apud Urbem Ambianum castra ha-
bebant. Vnde, æquato quasi, vtrinq; damno, pacis conditiones
fuere inixæ, interuenientibus connubijs, Regis Philippi, cum
filia natu maiore, Henrici Regis, & Principis Pedemontani,
cum sorore vnica dicti Henrici Regis. Hinc omnia lætitiæ
plena, per totam urbem varia spectacula ædita, omnium animi
gaudio perfusi fuere. Sed verissimè, inuicem cedunt, dolor ac
voluptas, vt ait Tragicus. Rex enim ipse armatus decurrens,
frusto disruptæ Lanceæ in oculum suum adacto, apud suos gau-
dio in dolorem mutato, post paucos dies, vitam finijt, Regni sui
anno 13. Iulij mensis die 10. Anno salutis humanæ 1559.

FRANCISCVS 2. REX FRAN-
CORVM 60. regnavit annis 2.

FRanciscus, eius nominis secundus, primogeni-
tus Henrici Regis, anno ætatis suæ 16. coronatur Rex
Fanco-

Francorum, anno 1559. Iam antea Scotiæ etiam Rex, ducta in uxorem, vnica Iacobi Stuardi Scotorum Regis, filia, Illiusq; ergo, ante aliquot menses, miserat præsidium Gallicum, sedandis tumultibus, religionis causa, in Scotia ortis. Initio Regni sui, deducens sororem suam, ad ducem Lotharingum, cui desponsata fuerat, diuertensq; in urbem Ambosiam, oritur seditio, eò quòd aduenerant aliquot viri Nobiles, qui cuperent Regi offerre supplices libellos, super negotio reformatæ religionis, Quòd verò armati eò venisse dicerentur, repulsam patiuntur, affecti etiam supremo supplicio, eorum nonnulli, die Martij 15 anno 1560. Publicaturq; Edictum abolitionis, eorum causa, qui à Romana Ecclesia secesserant, seditioq; sedata fuit. Hinc non multo post, cum Rex esset in publico regni conuentu, in sua amœnissima arce Fontanableau, offertur ei libellus, eorum nomine, qui reformatam religionem profitentur, liberum, tutumq; religionis suæ exercitium rogantes, concedi sibi etiam petebant Templâ, aut alioquin alia accommoda loca, in quibus luce palàm, verbi diuini conciones audire, Sacramentaq; administrare queant, vt sic eorum fides hominibus innotescat, liberenturq; tandem calumnijs hjs, quibus passim falso sugillarentur, quorum nihil tum impetrare potuerunt, reiecit tamen Rex eos ad Vniuersi Regni status, quos breui conuocare statuerat. Publicato etiam edicto, vt omnes, & singuli Regni sui subditi, pro se quisq; querelas, grauaminaq; eò deferrent, liberetq; proponerent, quibus omnibus, quantum æquitas iustitiæq; pateretur, mederi se velle significauit, Mandat etiam Prouinciarum præfectis, vt singuli suas ditiones diligenter obeant, ac lustrent, nè quid Respub: detrimenti capiat, Neue statuum Regni conuocatio, villo pacto per tumultus excitatos, retardetur, aut impediatur. Dum his intentus, exercitu etiam instructus, degit in Vrbe Aureliensi, nato circa aures eius hultere, paucis diebus extinguitur, cum regnasset
 menses sedecim, dies 26. die Decembris 5.
 anno à Christo nato 1560.

CAROLVS 9. REX FRAN.
CORVM 61. regnavit annis 13.

CArolus, eius nominis nonus, mortuo fratre suo
Rege Francisco, coronatur Francorum Rex, anno 1561.
mense Maio. Non intermisso interim Conuentu statuum, à præ-
decessore

decessore suo, in Vrbe Aureliensi indicto, Vbi de consensu conuocatorum statuum, Administratio regni, Reginæ matri, Regiꝫ Nauarræ concessa est, donec Rex (tunc annos vndecim) pubescat, maiorꝫ declaratur. Conuocatur etiã colloquium Primorũ Parlamenti, aliorumꝫ ex tota Gallia doctorum virorum, publicaturꝫ Edictũ, anno 1562. mense Ianuario, quo concedebatur, reformatam religionem profitentibus, eam extra vrbes exercere, A contrariæ opinionis hominibus, non multo pōst impediti, Latrociniõũ, cædiumꝫ via facta fuit, subsequente sanguinolento ciuili bello, Cum nefarij homines, sub religionis prætextu, teterrima queꝫ facinora aggredierentur. Secutũ etiam prælium prope oppidũ Druidum, decembris 19. anno 1562. Mortuo deinde in obsidione Rhotomagensi, Rege Nauarræ, Duce etiã Guisio in obsidione Vrbs Aureliorum, à Poltrotto quodam obruncato, anno 1563. pax facta est, eodẽ anno mensis Martij die 13. publicatumꝫ edictũ, quo concedebatur, liberum exercitiũ reformatæ religionis, in multis Franciæ vrbibus, etiam extra eas. Rex declaratus Maior, lustratis præcipuis Regni sui Ciuitatibus, conuocat status Regni in Vrbe Molinum, vbi multa, publicam pacem spectantia, decreta quidem, sed vana irritaꝫ sequenti anno fuere. Vnde secuta est cruenta illa pugna, inter Parisiorum Vrbe & S. Dionisiũ anno 1567. die Nouem. 10. In qua occubuit Conestablius Franciæ, cuius morte, defertur exercitus Imperium ad Regis fratrem Ducem Andegauensem, natum tunc annos 19. Qui deinde cum Admiraldio, Principeꝫ Condæo, reformatæ religionis exercitus, Imperatoribus, confligit prope Basacũ. Condæus captus occiditur. Admiralius obsidet Pictauium, infecta re dissoluit obsidionem. Hinc confligit cum Papistis, die Octo. 3. 1569. Anno deinde 1570. nouæ pacis conditiones initæ, quæ, anno 1572. mense Augusto, interueniente connubio Regis Nauarræ cum Regis sorore, in perpetuam firmamꝫ pacem transituræ, credebantur. Ideoꝫ Admiraldius, Condæus, reliquiꝫ reformatæ religionis viri Nobiles, eodẽ, à Rege inuitati aduenerant, qui quomodo excepti, etiam dimissi fuerint, cum toti terrarum Orbi notissimum sit, hîc narrare superfluum fuerit. ¶ Carolus cum fuisset Rex annis 13. viuos reliquit, anno, 1574.

HENRICVS 3. REX FRANCO.
R. V M 62. regnauit annis.

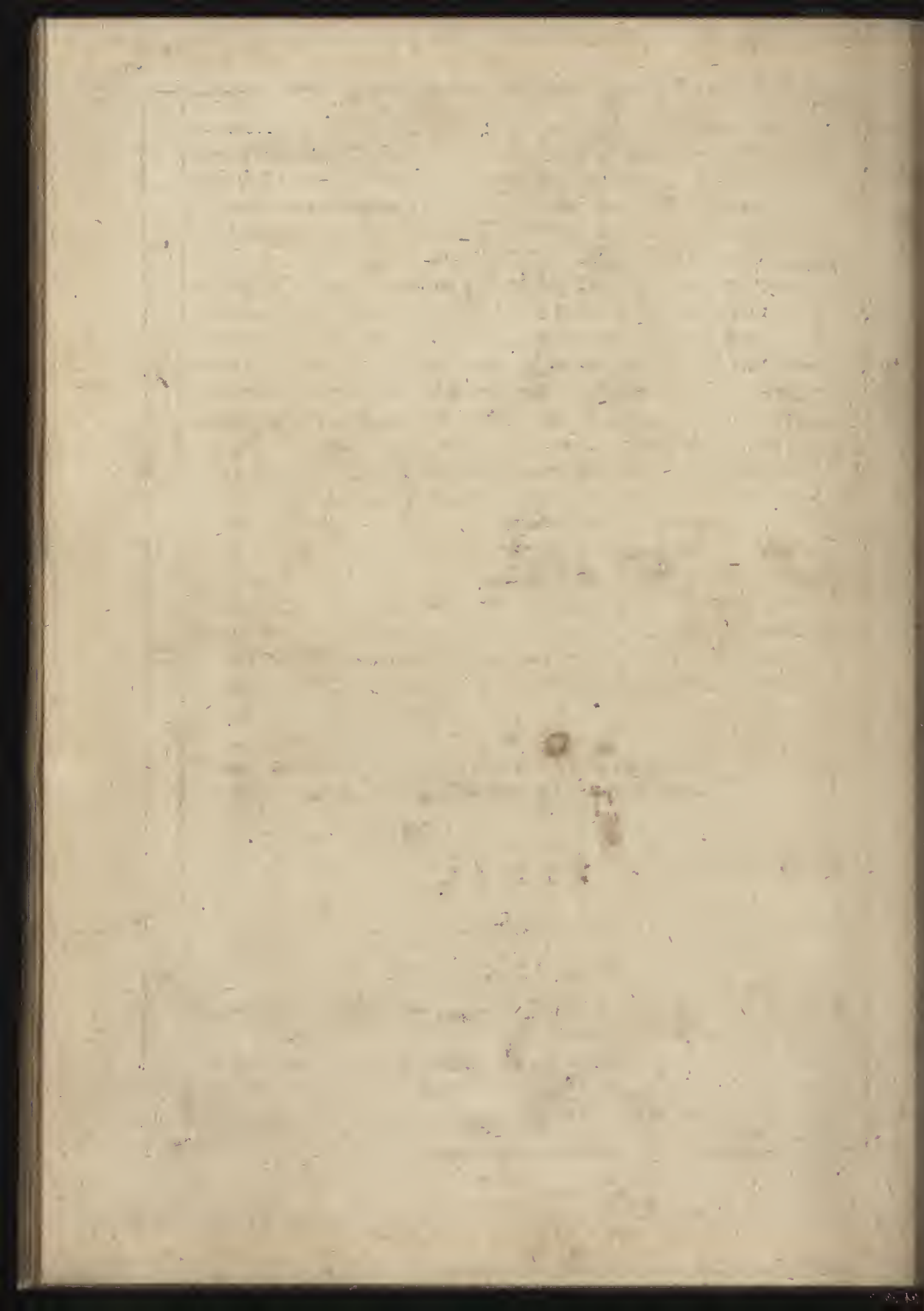
Henricus, eius nominis tertius, Dux Andega-
uensis, iam ante à Polonis in Regem ascitus, & coronatus,
intellecta

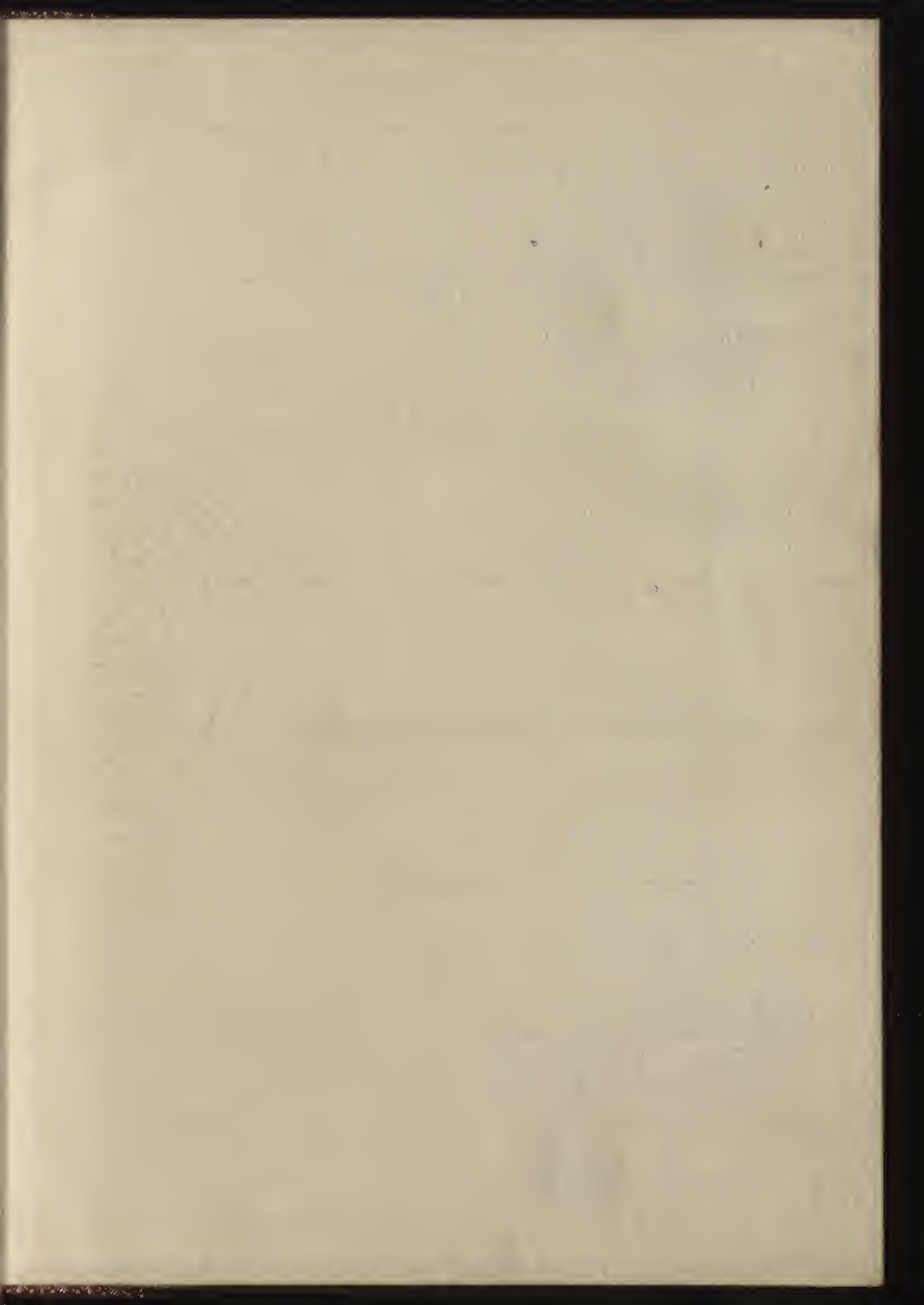
intellecta fratris sui, Regis Caroli morte, cui ætate proximus erat, ideoq; Regnum Francorum successionis iure, ad se spectare sciret, re cum aliquot Poloniæ Principibus communicata, significauit sibi necessario in Franciam proficiscendum, cum capiendi possessionem Regni, tum etiam confirmandæ in eo pacis, præcipue, causâ, seq; intra annum, ad eos in Poloniam reuersurum promittens. Cum ñ respondissent, iniquum fore, paucorum eum consensu regno discedere, qui, ad id, communi omnium consentiente voto, accitus esset. Ipse omnis moræ impatiens, conuocatione statuum Polonici regni non expectata, comitatus duobus domesticis Gallis, intempesta nocte, equorum incitatissimo cursu, ex Vrbe Poloniæ primaria Cracouia, euadit in Franciam, coronaturq; Francorum Rex anno 1574. Neq; verò Francia, eius aduentu, optatam, omniumq; votis expectitam pacem, consequi potuit. Quare frater eius Dux Alenconius, cui iam olim prædecessor Rex Carolus custodes posuerat, vt quæ ageret, quibuscum etiam loqueretur, scire possent, cum ab hoc nihil humanius se haberi videret, eò quòd externorum hominum in Francia dominatum, magno Reipub: detrimento, Gallicæq; Nobilitatis singulari præiudicio inolescentem, damnaret, custodia feliciter euadit in suæ ditionis Urbem Dreux, anno 1575. die 16. Septembris. Vnde, statim publico scripto Christianis Principibus mentem suam, discessusq; sui ex aula fraterna causam, testatam facit, eorumq; opes, auxiliaq; implorat.

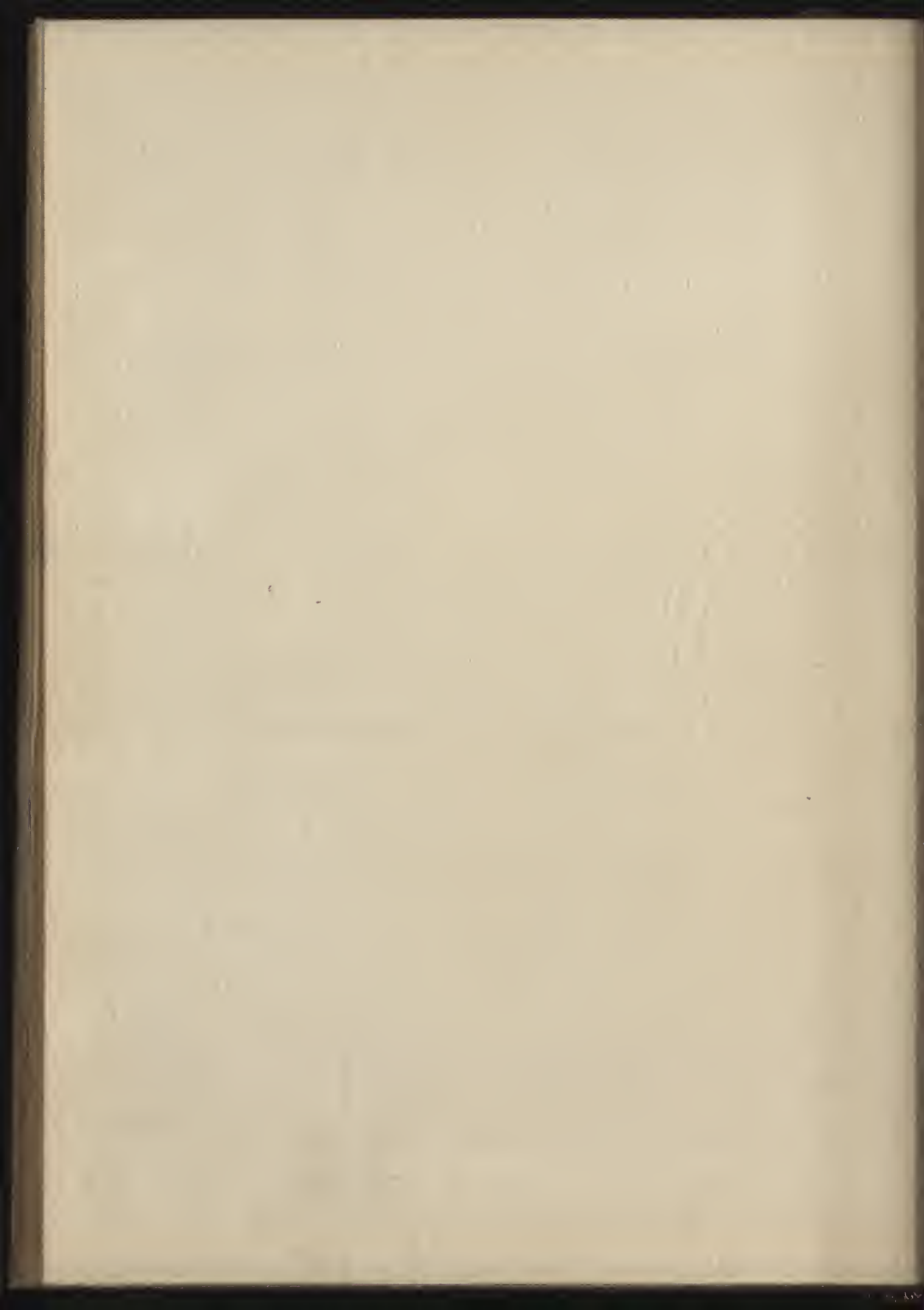
Christe faue tuis.

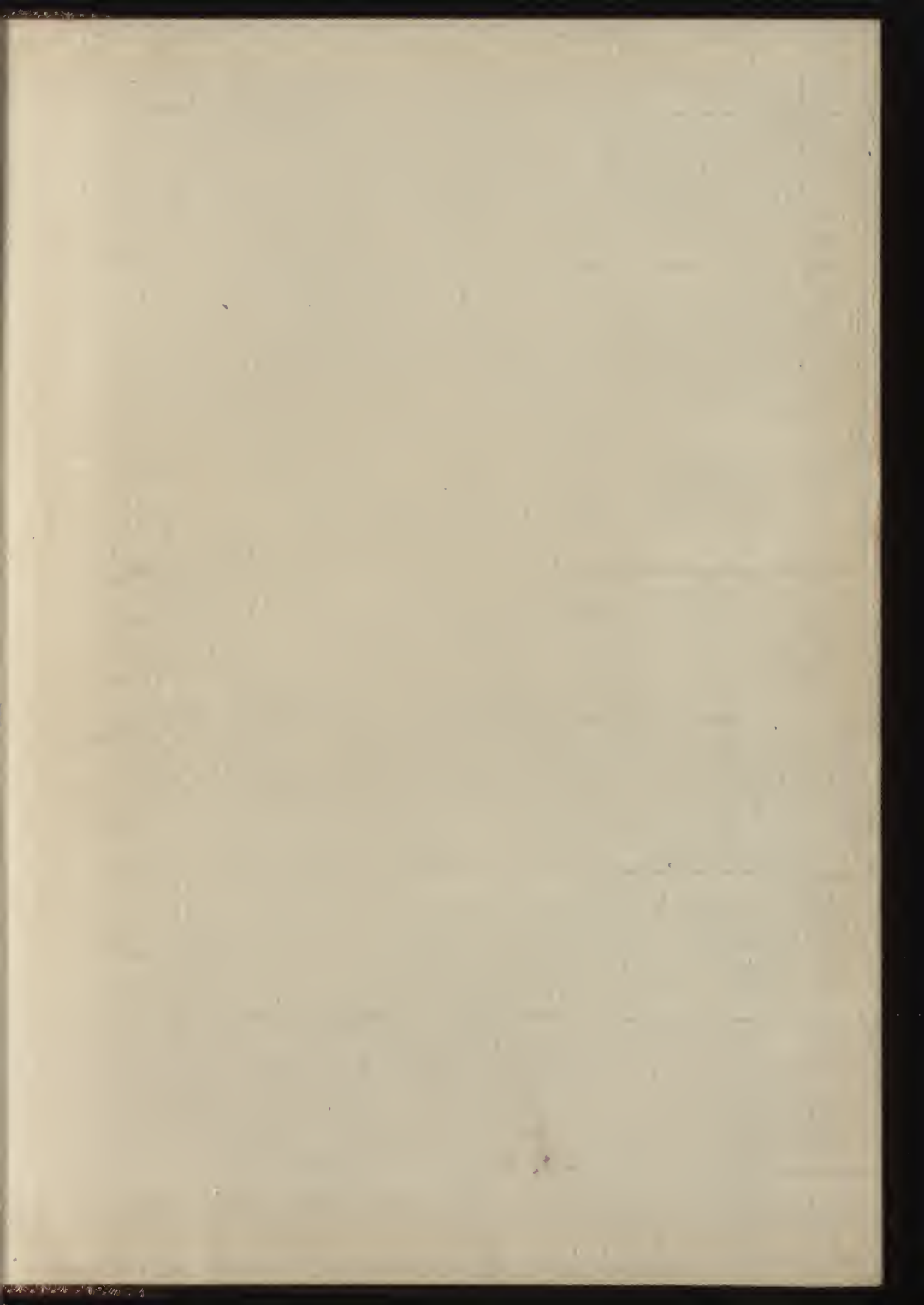
F I N I S.

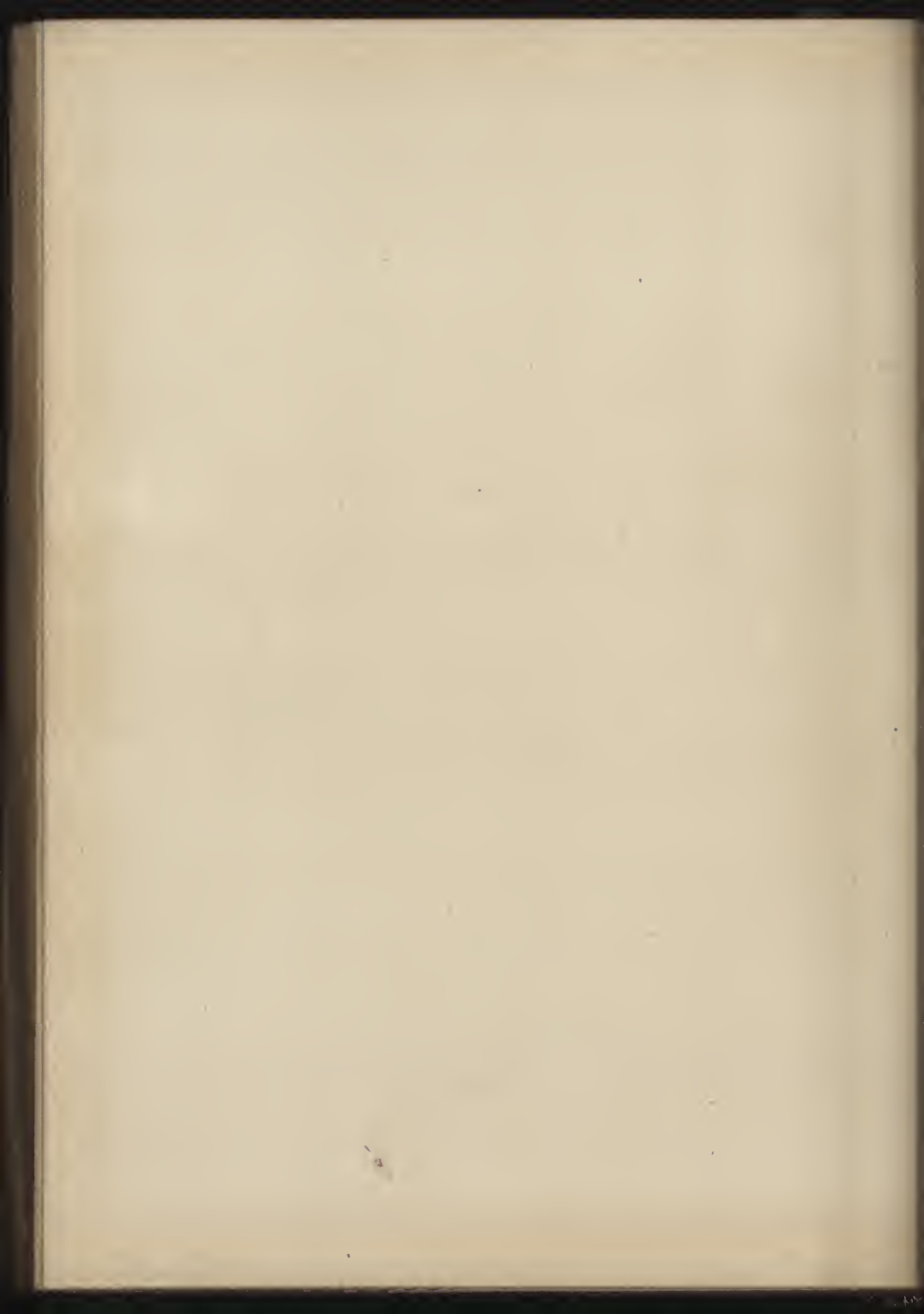
N O R I B E R G Æ,
In Officina Typographica Katharinæ Theodorici Gerlachij relicte Viduæ, & Hæredum Iohannis Montani.

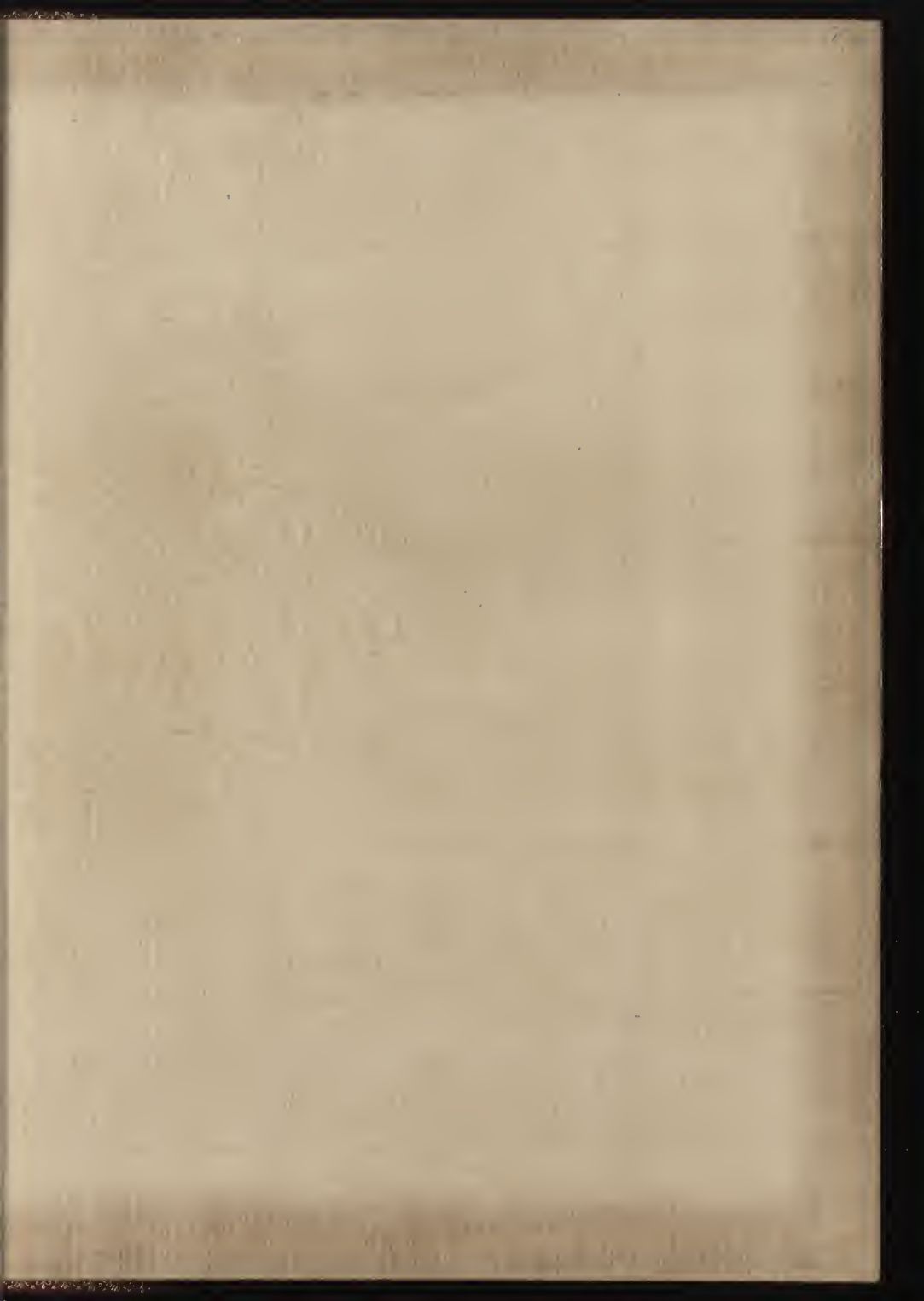

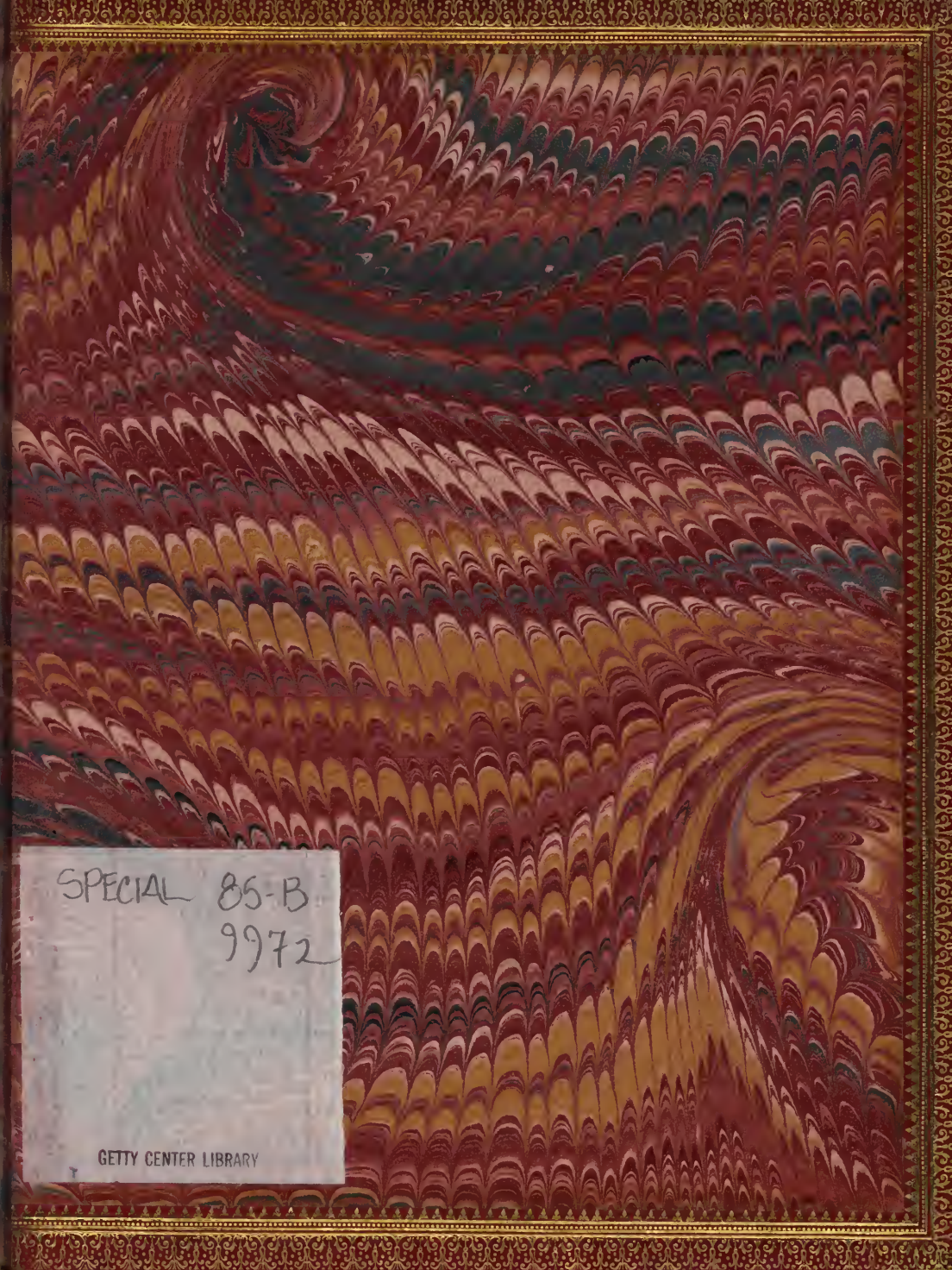

The image shows the front cover of a book. The cover is decorated with a traditional marbled paper pattern, featuring intricate, swirling designs in shades of deep red, brown, and gold. The marbling is dense and covers the entire surface. A decorative gold border with a repeating floral or geometric motif frames the cover. In the bottom-left corner, there is a white rectangular label with handwritten text.

SPECIAL 85-B
9972

GETTY CENTER LIBRARY

